

Clasa a XI-a C
An școlar 2006/2007

Conflicte după '90

Proiect realizat de elevii:

Burnea Adelina
Leahu Cătălina
Mare Adelina
Munteanu Alexandru
Pepene Ioana
Poțincu Ramona
Varga Alexandru
Varzari Gabriela

Capitolul I. Conflict

Conflict este o opoziție, dezacord sau incompatibilitate între două sau mai multe părți. Conflictul poate fi sau nu violent. Conflictul armat dintre state poate evolua în **război**.

Etapele conflictului

1. Dezacordul

Dezacordul este neînțelegerea care apare ca urmare a diferențelor asupra unor valori sintetizate în cultură precum și ca urmare a lipsei de informații corecte asupra partenerilor de interacțiune, dar și din interese economice, politice, sociale diferite ale celor care intră în contact.

2. Confruntarea

Confruntarea apare pe fondul unei ideologii care motivează actorii din confruntare în a susține o anumită idee contrară cu a celorlalți.

Caracteristica principală acestei etape este tensiunea crescută a interacțiunilor. Efectul degenerării opiniilor contrare permite apariția violenței ca mijloc de rezolvare a diferențelor. Sociologii insistă pe această etapă deoarece în acest moment apare nevoia unei soluții raționale. Modul de gestionare a acestei etape își pune amprenta în evoluția interacțiunii. Escaladarea conflictului sau rezolvarea conflictului, se hotărăște în această etapă.

3. Escaladarea

În acest moment tensiunea dintre părțile care se confruntă este maximă. Posibilitatea apariției conflictului violent este mare. Un motiv principal al escaladării conflictului este agresivitatea argumentelor, indivizii tind să-și suspende discursul și acțiunea rațională înlocuindu-le cu acțiuni iraționale chiar violente.

4. De-escaladarea și rezolvare

De-escaladarea conflictului și **rezolvarea** conflictului sunt două etape convergente, ambele au ca scop obținerea unei situații de calm și cooperare intermediare de soluțiile raționale imaginate.

Abordare sociologică

Conflictul reprezintă o opoziție între indivizi care poate îmbraca forma unei lupte între indivizi, grupuri de indivizi, clase sociale, etc. și are ca efect disfuncții în interacțiunea socială.

Capitolul II. Orientul Mijlociu după cele două războaie din Golful Persic

Diferențele tribale și dinastice, care s-au perpetuat de-a lungul secolelor, au marcat puternic Orientul Mijlociu. Animizitățile istorice și culturale și conflictele pentru controlul resurselor naturale, în condițiile menținerii granițelor trasate de puterile coloniale după primul război mondial, au accentuat tensiunile existente. Nici chiar mișcările pro-arabe nu au reușit, după 1950, să învingă obstacolele ce stau în calea formării unui mare stat unic arab. Rând pe rând, Egiptul, Siria și Irakul au fost percepute ca o amenințare majoră la adresa țărilor din întreaga zonă, ca urmare a orientării politice adoptate de liderii celor trei state. Mai mult decât atât, majoritatea conducătorilor arabi au sprijinit Forța multinațională condusă de Statele Unite împotriva regimului de la Bagdad, pentru înfrângerea armatei irakiene și eliberarea Kuweitului în 1991.

Liderii statelor din Orientul Mijlociu nu au privit niciodată cu ochi buni amestecul SUA și cel al Uniunii Sovietice în regiune, însă au căutat să utilizeze disputa dintre cele două superputeri pentru a-și întări propriile poziții. Pe acest fond, atât diplomații americani, cât și cei sovietici au fost nevoiți să ia adevărate lecții de „dans cu lupii” înainte de contactele lor cu imprezvizibili conducători ai țărilor din zonă. Și, spre deosebire de reprezentanții Departamentului de Stat, emisarii Kremlinului au avut o problemă în plus de rezolvat: ateismul Moscovei era în divergență flagrantă cu puternicul sentiment religios al popoarelor din Orientul Mijlociu. Poate că și din această cauză, liderii Arabiei Saudite, spre exemplu, s-au situat în tabăra antisovietică; ei au respins întotdeauna, în numele credinței lor și a învățării lui Mahomed, orice orientare politică ce ar fi putut semăna cu comunismul. Atât mișcările naționaliste, cât și cele revoluționare au fost și sunt considerate extrem de periculoase de către conducătorii saudiți.

Pe de altă parte, intransigența religioasă a popoarelor din Orientul Mijlociu a provocat în ultimii 60 de ani conflicte armate extrem de violente: războaiele arabo-israeliene din 1948, 1956, 1967, 1973; războiul dintre Iran și Irak (1980-1988); războiul civil izbucnit în Liban în 1975 și invadarea aceluiași stat de către armata israeliană în anul 1982. Alături de acestea, pot fi menționate și disputele de ordin teritorial dintre: Siria și Irak, Irak și Arabia Saudită, Siria și Liban, Arabia Saudită și Yemen, Siria și Iordania, Egipt și Libia, Algeria și Maroc, Egipt și Sudan.

Primul război din Golf, cel iranian-irakian, a fost declanșat în anul 1980 ca urmare a neînțelegerilor existente la nivel politic. Între fundamentalistii iranieni șiiți – care au ajuns la putere în 1979 și l-au alungat pe șahul Reza Pahlavi – și liderul sunnit ce se afla la conducere în Irak, situația s-a tensionat rapid, ca rezultat al opiniilor diferite pe care le aveau ayatollahul Khomeiny, respectiv Saddam Hussein în privința modului cum trebuiau conduse statele musulmane. Iar existența unei minorități șiiite în sudul Irakului nu a făcut decât să amplifice temerile conducătorului irakian în legătură cu o posibilă înlăturare a sa de către regimul de la Teheran. În consecință, Saddam Hussein a declanșat o serie de represalii împotriva populației șiiite din Irak, fapt ce a stârnit un val de proteste în capitala Iranului. A urmat o escaladare a tensiunii dintre cele două state, iar disputa teritorială a reprezentat doar un ingredient în amalgamul de rațiuni politice care au condus la un război pustiitor și inutil. După opt ani de suferințe impuse celor două popoare, fără să se înregistreze victoria militară decisivă, între cele două părți s-a încheiat un armistițiu (august 1988). Cu acel prilej, regimul de la Bagdad renunța la pretenția sa

ca Irakul să aibă o suveranitate deplină asupra fluviului Shatt-el-Arab. Practic, s-a revenit la sistemul antebelic de folosire în comun a estuarului aceluși curs de apă, care constituie în același timp și o graniță naturală între cele două state.

Scrisoarea pe care i-a adresat-o Saddam Hussein președintelui Iranului, la 14 august 1990, după ce Kuweitul a fost ocupat de armata irakiană, nu a făcut decât să confirme faptul că Bagdadul accepta să respecte armistițiul din 1988, să elibereze imediat prizonierii de război iranieni și să aplice prevederile tratatului de la Alger, semnat în 1975. Din acel moment a fost ușurată și activitatea observatorilor UNIIMOG (United Nations Iran-Iraq Military Observer Group), care urmăreau de doi ani aplicarea corectă a prevederilor acordului de încetare a focului. Pe de altă parte, liderul irakian a profitat de situație, retrăgându-și o parte din trupele sale dispuse la frontiera cu Iranul pentru a-și putea consolida regimul de ocupație din Kuweit. Totodată, decizia lui Saddam Hussein a determinat plecarea grupului de observatori UNIIMOG, al cărui mandat a expirat la 28 februarie 1991 și nu a mai fost reînnoit de ONU.

Cu toate acestea, problemele dintre Iran și Irak nu au fost soluționate în totalitate. În cursul intervenției Forței multinaționale împotriva armatei irakiene, pentru eliberarea Kuweitului, Saddam Hussein a reușit să-și trimită în Iran cea mai mare parte a avioanelor sale militare. Superioritatea aeriană evidentă a coaliției conduse de Statele Unite l-a forțat pe liderul de la Bagdad să încerce această metodă, cu totul originală, pentru a-și ocroti aparatele de zbor achiziționate din Occident și Uniunea Sovietică în cursul războiului iranio-irakian. Un proverb românesc - „S-a făcut frate cu dracul până când a trecut puntea!” - poate fi folosit ca o concluzie pentru situația în care s-a aflat Saddam Hussein în acele momente. Un număr de 115 avioane irakiene (24 Mirage F-1, 4 Suhoi-20, 40 Suhoi-22, 24 Suhoi-24, 7 Suhoi-25, 12 MIG-23, 4 MIG-29) au reușit să aterizeze în Iran, însă Teheranul a anunțat că pe aeroporturile sale se află doar 22 de aparate care aparțineau Bagdadului. Atunci s-a presupus că iranienii au oprit celelalte avioane irakiene în contul despăgubirilor de război ce li se cuveneau după conflictul din 1980-1988 dar, până în prezent, nu au fost oferite explicații oficiale privind motivele care au condus la o asemenea decizie și nici amănunte referitoare la soarta acelei flote aeriene.

O altă sursă de tensiune între cele două state o reprezintă minoritatea șiiită aflată în Irak. După înfrângerea suferită în Kuweit de armata irakiană, câțiva lideri ai comunității șiiite din sudul țării au declanșat, în prima parte a lunii martie 1991, o revoltă împotriva sunniților conduși de Saddam Hussein. Răscoala a fost însă repede înăbușită de unitățile Gărzii Republicane, loiale liderului irakian, și au apărut cu acel prilej discuții legate de un posibil ajutor pe care Teheranul l-ar fi acordat coreligionarilor săi din țara vecină. Totul a rămas la stadiul de presupunere, dar acest element de tensiune nu trebuie neglijat când se analizează relațiile dintre cele două state, în actualul context internațional. De asemenea, nu trebuie uitate legăturile Bagdadului cu comunitățile sunnite din Iran, situate atât în nord-vest (la granița cu Irakul), cât și în estul și sud-vestul țării, precum și problemele cu care se confruntă iranienii după ce au primit un flux de refugiați afgani în anii '80. Mozaicul religios din regiune îi poate permite lui Saddam Hussein să apeleze la populația afgană (în marea ei majoritate sunnită) împotriva Iranului, sau a altor state ale lumii.

Aspectele privind finanțarea se pot rezolva ușor, utilizându-se veniturile obținute din vânzarea atât a produselor petroliere irakiene, cât și a opiului afgan (cel mai mare producător de opiu din lume este Afganistanul, cu peste 50 000 ha cultivate cu macopiecu în ultimii doi ani).

Și dacă se urmărește astăzi modul în care șeicul Osama bin Laden își difuza mesaje sale televizate antiamericane, precum și felul în care au fost realizate acestea, se pot distinge multe elemente utilizate de propagandiștii irakieni în cursul războiului din Golf din 1990-1991 (de exemplu: imaginea conducătorului unic, izbăvitor; frazele cu un puternic impact mediatic - „un război religios între creștini și musulmani”). Nu este nimic nou sub soare în Orientul Mijlociu.

Disputa irakiano-kuveitiană din anul 1990 a fost cauzată, la rândul ei, de opiniile politice divergente privind dreptul de control asupra resurselor de hidrocarburi din zonă. Mărul discordiei l-a reprezentat prețul petrolului pe piața mondială. Cererile Bagdadului de modificare a graniței dintre cele două state au fost doar un simplu pretext, folosit de Saddam Hussein pentru a arăta că este hotărât să impună kuveitienilor prețul care îi convenea. Dacă în ianuarie 1990, barilul de petrol se vindea cu 20,5 dolari, în iunie 1990 acesta nu mai valora decât 13 dolari. Discuțiile în cadrul OPEC (Organizația Țărilor Exportatoare de Petrol) dintre reprezentanții grupului de state care susțineau un preț „înalt”, din care făcea parte și Irakul, și grupul de țări adepți ale prețului „scăzut”, în care se aflau Kuveitul, Emiratele Arabe Unite și Arabia Saudită, nu au reușit să lămurească problemele. Regimul de la Bagdad invoca faptul că o scădere a prețului petrolului cu un singur dolar pe baril îi reducea veniturile anuale cu un miliard de dolari. În acest sens, ministrul de externe irakian, Tariq Aziz, a declarat, după invadarea Kuveitului următoarele: „În bugetul de stat din acest an (1990 – n.a.) a fost prevăzută suma de 7 miliarde de dolari pentru achitarea datoriilor, ceea ce reprezintă o sumă imensă, lăsându-ne cu un venit care acoperă doar plata serviciilor de bază ale țării noastre. Bugetul nostru se bazează pe un preț de 18 dolari/baril, dar de când kuveitienii au început să inunde lumea cu petrol, prețul lui a scăzut cu o treime. Când ne-am întâlnit din nou la Jidda, la sfârșitul lunii iulie, Kuveitul a spus că nu este interesat de nici o schimbare. Suntem disperăți acum și nu ne putem onora notele de plată pentru importurile de alimente. A fost un război al foamei. Când vă veți utiliza puterea voastră militară (a Statelor Unite – n.a.) doar pentru a vă apăra?”.

Prin întrebarea din finalul declarației, ministrul irakian a încercat să indice faptul că administrația americană ar fi săvârșit o agresiune asupra Irakului. Pe de altă parte, se pare că liderii kuveitieni au evaluat greșit situația de criză în care se găseau și astfel s-a ajuns rapid la un deznodământ brutal al diferendului.

După încheierea operațiunii militare „Furtună în Deșert”, în februarie 1991, între Irak și Kuveit s-au stabilit contacte în vederea demarcării graniței dintre cele două state. O comisie ONU s-a deplasat la fața locului și a început măsurătorile topografice, utilizând ca document de bază acordul semnat la 4 octombrie 1963 de reprezentanții ambelor țări. În aprilie 1991 a sosit în zonă și comisia UNIKOM (United Nations Iraq/Kuwait Observer Mission) pentru a monitoriza activitatea la Khor Abdullah și în zona demilitarizată dintre statele respective. Delimitarea suprafeței neutre s-a făcut plecându-se de la frontiera comună și zona respectivă a inclus o fâșie de teren irakian de 10 km lățime, respectiv o porțiune de teren kuveitian lată de 5 km de-a lungul întregii granițe. Securitatea tuturor străinilor a fost asigurată până în iunie 1991 de companii de căști albastre austriece și daneze din cadrul Forței ONU de menținere a păcii în Cipru (UNFICYP), precum și de subunități fijiene, ghaneze și nepaleze din cadrul Forței ONU de menținere a păcii în Liban (UNIFIL).

Efectuând măsurătorile topografice pentru marcarea frontierei, membrii comisiei ONU au ajuns la concluzia că irakienii au deținut timp de 27 de ani o fâșie de teren care le aparținea de fapt kuweitienilor. Pentru a îndrepta acea greșeală, comisia a hotărât mutarea bornelor de graniță cu câteva sute de metri spre nord, respectiv spre nord-est și est față de poziția lor din 1989. Bagdadul a protestat vehement, fiind îngrijorat de faptul că pierdea o porțiune din provincia sa Rumalia, bogată în zăcăminte de petrol, și o parte din singurul său port maritim, Umm Qasr. Ministrul de externe irakian, Ahmed Hussein Al-Sammarei, a declarat imediat că noua frontieră crea un nou punct de tensiune în regiune, iar în Adunarea Națională irakiană s-au auzit voci care susțineau că demarcarea internațională a graniței era doar primul pas făcut de conspiratorii din Statele Unite și Marea Britanie pentru dezmembrarea Irakului.

Pe de altă parte, kuweitienii au criticat regimul de la Bagdad pentru că obstrucționa activitatea comisiei ONU de delimitare a frontierei. Până la urmă, în 1992, la sfârșitul lunii iulie, s-a admis ca puțurile de petrol de pe terenurile irakiene dintre Sawat și Batin să aparțină Kuweitului, iar portul Umm Qasr și canalul navigabil Khar Zabheir să rămână în posesia Irakului, pentru ca acesta să aibă acces direct la mare. Activitatea propriu-zisă de demarcare a graniței în teren s-a finalizat în noiembrie 1992, iar Organizația Națiunilor Unite a recunoscut noua frontieră. Este posibil ca pe viitor să apară noi discuții pe această temă, însă totul depinde de evoluția relațiilor dintre cele două state.

Potrivit unor analiști politici, administrația Bush a creat impresia, după încheierea operațiunii „Furtună în Deșert”, că nu mai dorește să urmeze politica sa tradițională în Orientul Mijlociu. Speculațiile care s-au făcut în martie 1991 pe această temă au fost provocate de faptul că Washingtonul nu a mai propus ca în trecut un simplu plan de pace. Președintele american a mers mai departe și a susținut ideea instituirii unui control strict al cantităților de armament aflate în regiune. S-a crezut în acel moment că procesul politic de pacificare se va transforma într-unul de supraveghere generală și plafonare a numărului de arme deținute de țările arabe și Iran, folosind probabil ca model Tratatul privind Controlul Armamentului Convențional în Europa, semnat, la Paris, în anul 1990 de statele aflate în compunerea a două blocuri militare rivale: NATO și Organizația Tratatului de la Varșovia.

Planul președintelui George Bush a fost privit cu suspiciune în capitalele statelor din Orientul Mijlociu, deoarece se considera că principalul beneficiar al propunerii Casei Albe ar fi fost Israelul, datorită limitării forței militare convenționale a țărilor arabe și Iranului, precum și din cauza adoptării principiului cedării de teritorii aflate sub controlul israelian în schimbul respectării păcii de către statele islamice.

Pe de altă parte, liderii arabi au acceptat ideea americanilor de impunere a unui control strict al armamentului aflat în dotarea forțelor militare irakiene, considerate, în continuare, un pericol potențial în regiune, și au susținut poziția categorică a șefului administrației americane privind aplicarea imediată și în întregime a prevederilor Rezoluției 687 a Consiliului de Securitate al ONU. Astfel, Saddam Hussein s-a văzut obligat să îi primească pe observatorii internaționali care au dorit să asiste la distrugerea

celor mai periculoase arme aflate în arsenalul său: 6 lansatoare fixe și mobile a rachetelor sol-sol, 32 platforme de lansare, 52 rachete sol-sol cu o rază de acțiune mai mare de 145 km (una „Scud” și 51 „Al Hussein”), 23 de ogive pentru rachete cu exploziv convențional și 30 cu încărcătură chimică. Totodată, regimul de la Bagdad a furnizat

Organizației Națiunilor Unite liste cu inventarul armelor chimice și biologice irakiene, în conformitate cu prevederile armistițiului din februarie 1991. Aceste liste menționau existența în arsenalul Irakului a doi agenți chimici paralizanți, sarin și tabun (aproape 800 de tone), a gazului muștar și a altor compuși chimici. Cât privește programul de înarmare nucleară irakian, acesta a continuat să rămână învăluit în ceață, activitatea inspectorilor Agenției Internaționale pentru Energie Atomică (IAEA) în Irak fiind în mod repetat blocată de autoritățile de la Bagdad.

În prima parte a lunii martie 1991, populația de origine șiiită din sudul Irakului și kurzii din nord au declanșat o revoltă împotriva regimului instituit de Saddam Hussein. Deși erau demoralizate după înfrângerea suferită în Kuweit, forțele armate irakiene au intervenit în forță și au reușit să înăbușe mișcarea șiiților, apoi au acționat cu tancuri, artilerie grea și elicoptere împotriva rebelilor kurzi. Deoarece situația a devenit dramatică, o parte din populația de origine kurdă s-a refugiat în regiunile muntoase din nordul Irakului, precum și în Turcia și Iran. Potrivit unor știri difuzate de agenția de presă IRNA, peste un milion de persoane se aflau masate la frontiera irakiano-iraniană, începând din ziua de 3 martie 1991 și încercau să ajungă în Iran. Deoarece regimul de la Teheran se confrunta cu mari probleme create de aproximativ două milioane de refugiați afgani aflați pe teritoriul iranian, președintele Rafsanjani a cerut sprijinul comunității internaționale pentru rezolvarea situației.

De asemenea, de-a lungul graniței irakiano-turce se adunaseră deja, la mijlocul lunii aprilie, circa 50 000 de refugiați de origine kurdă, lipsiți de hrană și adăposturi. Organizația „Semiluna Roșie” din Turcia, populația din zonă și, mai târziu, societăți umanitare din întreaga lume au încercat să-i ajute pe refugiații kurzi, dar curând au fost copleșite de numărul mult prea mare de cereri, situația devenind disperată. Guvernul de la Ankara a acționat cu prudență, pentru a nu produce convulsii în rândul populației kurde ce locuia în sud-estul Turciei, fiind conștient de mijloacele limitate pe care le avea la dispoziție pentru hrănirea, cazarea și îngrijirea medicală a refugiaților. Totodată, a fost solicitat insistent sprijinul comunității internaționale, pentru a se evita repetarea situației din 1988, când statul turc a primit un val de 60 000 de kurzi din Irak, fără să beneficieze de ajutoare din afara țării.

La începutul lunii aprilie, după două săptămâni de discuții, a fost acceptată ideea mutării refugiaților înapoi în nordul Irakului, aceștia urmând să fie protejați de militari străini, pentru a se preveni intervenția unor forțe irakiene de represiune. Guvernul de la Ankara a reușit, astfel, să convingă comunitatea internațională că este cazul să se revină la politica tradițională promovată de Turcia față de Irak, de susținere a unității teritoriale irakiene. Recunoașterea dreptului kurzilor de a avea propriul stat în nordul Irakului ar fi provocat o nouă escaladare a violențelor în sud-estul Turciei, zona fiind locuită în majoritate de kurzi, care doreau obținerea autonomiei teritoriale.

Președintele Turgut Özal a sugerat, la 7 aprilie 1991, ca ONU să-i protejeze pe refugiații din nordul Irakului. Consiliul de Securitate al ONU a depășit ezitățile inițiale privind implicarea sa într-o asemenea problemă și, la propunerea Franței, a fost adoptată Rezoluția nr. 688, prin care se condamnă măsurile violente luate împotriva minorității kurde de către regimul irakian. Acțiunile respective au fost considerate de Organizația Națiunilor Unite ca o amenințare la adresa păcii și securității internaționale.

Conform aceleiași rezoluții, aproximativ 17 000 militari americani, britanici, canadieni, francezi, luxemburghezi, italieni, olandezi și spanioli au declanșat, la 18 aprilie

1991, operațiunea „Provide Comfort”, pentru crearea unei zone de securitate în nordul Irakului. Departamentul Apărării al Statelor Unite a anunțat cu acel prilej Congresul că era necesară reanalizarea situației financiare la acest minister, deoarece nu fuseseră prevăzute cheltuieli pentru desfășurarea acelei operațiuni.

Regimul de la Bagdad a condamnat vehement acțiunea desfășurată, sub auspiciile ONU, de militarii Alianței Nord-Atlantice în nordul Irakului, considerând-o un amestec în afacerile sale interne, dar s-a abținut de la atacarea taberelor de refugiați instalate pe teritoriul său. Unele surse au afirmat că, până la sfârșitul lunii mai 1991, toți kurzii s-au reîntors în Irak, iar efective militare și elicoptere germane au acordat sprijin populației kurde ce se refugiase în Iran.

Administrația de la Washington a căutat să limiteze și mai mult posibilitățile de ripostă ale liderului irakian și a obținut aprobarea Consiliului de Securitate al ONU pentru instituirea a două zone de supraveghere și interdicție aeriană în nordul și sudul Irakului, în vederea protejării kurzilor, respectiv a șiiților, de posibilele acțiuni de represalii ale armatei irakiene.

În iulie 1991, a urmat retragerea trupelor aliate aflate la nord de paralela 36 pe teritoriul irakian, acestea fiind înlocuite cu o forță de supraveghere alcătuită din 2 000 de militari proveniți din cinci state (printre aceștia se aflau și 800 de militari turci, care au staționat în apropierea orașului Silopi). În toamna aceluiași an s-a considerat că situația în zonă s-a stabilizat și unitățile terestre internaționale au fost retrase la rândul lor, dar au continuat să se desfășoare misiunile de supraveghere aeriană. Este posibil ca o parte dintre aparatele care survolează și în prezent nordul Irakului să fie avioane americane, care operează de pe baza aeriană turcească de la Incirlik. Bagdadul este deranjat de aceste limite impuse de Consiliul de Securitate și a protestat în repetate rânduri, declarând că i se încalcă suveranitatea.

O analiză pertinentă a situației create în acea zonă poate să ducă la concluzia că supravegherea aeriană instituită sub egida ONU a prevenit, până în prezent, deplasarea și masarea unităților irakiene la granițele de nord și/sau de sud. O invazie de genul celei din august 1990 împotriva Kuweitului este extrem de puțin probabilă în asemenea condiții, iar orice tip de acțiune militară întreprinsă de forțele apărării antiaeriene ale Bagdadului împotriva avioanelor americane și britanice care au survolat zonele de excludere aeriană s-a soldat, de cele mai multe ori, cu executarea rapidă a unor raiduri aliate de bombardament. Acestea au vizat distrugerea avioanelor, bazelor de rachete antiaeriene, instalațiilor radar și punctelor de comandă irakiene care au încălcat interdicția stabilită de ONU.

De asemenea, se poate concluziona că Washingtonul nu i-a încurajat pe șiiți și kurzi să se desprindă de Irak, deoarece secesiunile ar fi complicat și mai mult situația politică din Orientul Mijlociu. Regimul fundamentalist de la Teheran ar fi acceptat, probabil, să sprijine gruparea minoritară șiiită irakiană, pentru a-și extinde influența în regiune. La rândul său, o victorie a minorității kurde ar fi putut duce la crearea unui stat independent și, implicit, la atașarea la acesta a zonelor locuite de kurzi aflate sub suveranitatea Turciei, Siriei, Iranului și a unei foste republici sovietice din Caucaz. Chiar dacă minoritatea kurdă a văzut în ajutorul american o șansă pentru obținerea unei autonomii politice, Washingtonul a refuzat să creeze probleme guvernului de la Ankara, datorită alianței care le leagă. Solicitățile făcute în 1992 de liderii kurzi Massoud Barzani și Jalal Talabani, privind livrarea de lansatoare de rachete antitanc și armament greu

formațiunilor care luptau împotriva irakienilor, nu au primit avizul favorabil al Casei Albe, ceea ce a dus la apariția unor tensiuni între americani și grupările kurde.

În condițiile actuale, când războiul contra terorismului este la ordinea zilei, se poate spune că națiunile democratice pot folosi experiența câpătată în cursul confruntărilor cu Saddam Hussein pentru a lupta și împotriva talibanilor sunniți. Din păcate, procesul de pace în Orientul Mijlociu este, în continuare, extrem de greu de finalizat, ca urmare a intereselor divergente ale liderilor statelor care participă la discuții. Impunerea prin forța armelor americane și britanice nu este decât o soluție temporară, datorită diferențelor de mentalitate ce se înregistrează între societatea occidentală și cea islamică. Dacă la nivelul conducătorilor Arabiei Saudite, Egiptului sau Kuweitului se consideră că America este aliatul de bază al celor trei țări, nu același lucru îl spun oamenii simpli, care locuiesc și trăiesc în condiții mizere. Creșterea demografică spectaculoasă din statele arabe și nerezolvarea la timp a problemelor sociale la timp a favorizat înmulțirea rapidă a simpatizanților fundamentalismului islamic și, implicit, la proliferarea terorismului. Orice tip de alianțe sau parteneriate pentru pace propuse de Statele Unite în Orientul Mijlociu, și nu numai, vor fi acceptate de o clasă politică ce dorește să se mențină la putere pentru beneficiile pe care și le-a acordat, dar vor fi respinse de majoritatea populației, dacă într-o perioadă relativ scurtă de timp aceasta nu va reuși să atingă un nivel de trai decent.

Din punct de vedere militar se preconizează victoria forțelor militare americano-britanice și ale aliaților lor în Afganistan, dar pe plan politic nu se întrevăd rezultate spectaculoase – poate și din cauza faptului că este greu de aflat ce se petrece „în spatele ușilor închise”. Teritoriul afgan va deveni un imens cimitir de oameni sau un cimitir de bombe? Cine poate ști? Este evident însă faptul că trebuie găsită rapid o soluție politică, deoarece statele din regiune ce se consideră nedreptățite – din motive teritoriale sau de altă natură – sunt capabile să conteste în orice moment legitimitatea intervenției militare a Statelor Unite și a Marii Britanii în Orientul Mijlociu.

Capitolul III. Războiul din Bosnia

Preliminariile războiului

Spre deosebire de celelalte regimuri comuniste, Liga Comuniștilor din Iugoslavia a permis desfășurarea alegerilor pluraliste în anul 1990 la nivel de republică. În Bosnia partidele s-au format la nivelul comunităților etnice. Astfel în anul 1990 Alija Izetbegovici și Ejup Ganići au format Partidul Acțiunii Democratice (SDA) reprezentând comunitatea musulmană, sârbii s-au reunit în special în cadrul Partidului Democratic Sârb (SDS) condus de Radovan Karagići, iar croații în cadrul Comunității Democratice Croate (HDZ), partid organizat ca o secție bosniacă a HDZ din Croația.

Primele alegeri pluraliste au avut loc în anul 1990. Cele trei partide naționaliste au câștigat în mod clar majoritatea în parlamentul de la Sarajevo. Sistemul electoral prevedea instituirea unei Președinții rotative care a fost condusă de către Alija Izetbegovici. În anul 1991 ca urmare a proclamării independenței Sloveniei și Croației au început războaiele din fosta Iugoslavia. În mod evident instituțiile federale au încetat să

funcționeze în vara anului 1991. Deși Bosnia a încercat să evite implicarea în ceea ce apărea la momentul respectiv drept un război civil au apărut inevitabile două alternative, fie proclamarea independenței, fie rămânerea în cadrul unei federații cu Serbia, Muntenegro și Macedonia.

În anul 1991, președintele Izetbegovici a încercat să ajungă la un acord cu Belgradul privind reorganizare pe baze confederale a unui stat post iugoslav, însă toate aceste convorbiri nu au dus la nici un rezultat. În paralel, în luna martie 1991, Slobodan Miloșevici și Franjo Tudjman, președinții Serbiei și Croației au avut o întâlnire la Karageorgevo, în Serbia unde au avut convorbiri asupra divizării Bosniei între Serbia și Croația și ar fi ajuns la un acord în acest sens. Deși existența acordului a fost negată multă vreme, acesta a fost confirmat de către ultimul premier iugoslav Ante Markovici (croat), care a depus mărturie înaintea tribunalului de la Haga.

În octombrie 1991 Bosnia - Herțegovina își proclamă suveranitatea. Declarația este urmată de un referendum, boicotat de sârbii bosniaci, în care croații și musulmanii bosniaci votează pentru desprinderea de Iugoslavia.

În luna aprilie 1992 se proclamă independența Bosniei - Herțegovina, iar două zile mai târziu sârbii proclama independența propriului lor stat, Republica Sârba a Bosniei și Herțegovina, cunoscută sub numele de Republica Srpska.

Războiul din Bosnia (1992-1995)

Independența Bosniei-Herțegovina a fost proclamată la data de 5 aprilie 1992, recunoscută la data de 6 aprilie, iar noul stat a fost recunoscut și admis în Organizația Națiunilor Unite în mai 1992. Republica Srpska și-a proclamat independența la data de 7 aprilie 1992, dar nu a fost recunoscută. În anul 1991 croații din Bosnia proclamaseră comunitatea croată Herțeg Bosna, având ca misiune apărarea croaților din Bosnia.

În anul 1992 au început operațiunile militare. În primul operațiunile militare au fost marcate de intenția forțelor sârbilor bosniaci de a ocupa un teritoriu cât mai mare, contiguu cu teritoriile ocupate de către sârbii din Croația. Inițial forțele armate ale sârbilor bosniaci aveau avantajul preluării armamentului armatei iugoslave deși se aflau în inferioritate numerică față de bosniaci și croați. În anul 1992, forțele sârbe au desfășurat în regiunile ocupate acțiuni de expulzare a populației civile musulmane și croate. Acțiunea de purificare etnică deși nu a avut loc doar în teritoriile ocupate de către sârbi, a fost practcată pe un teritoriu extins, pe scară largă și mediatizată intens astfel că a șocat opinia publică internațională, compromițând orice revendicări politice ale sârbilor bosniaci.

Ca urmare a operațiunilor militare și a expluzărilor de populație la sfârșitul anului 1992, Republica Srpska a ocupat aproximativ 70% din suprafața Bosniei-Herțegovina, în estul și nordul statului. Teritoriul controlat de forțele guvernamentale fidele guvernului de la Sarajevo se reducea la enclave asediate și la un teritoriu controlat împreună cu forțele militare ale croaților bosniaci în centrul Bosniei. Organizația Națiunilor Unite desfășoară

forțe de menținere a păcii (UNPROFOR), însă acestea au un mandat limitat astfel că nu au fost capabile să împiedice comiterea unor atrocități de către combatanți.

Anul 1993 reprezintă momentul culminant al războiului din Bosnia deoarece alianța inițială dintre bosniaci și croați se destramă și au loc câteva conflicte paralele.

Astfel, în Bosnia centrală, izbucnește un război deosebit de violent între croați și bosniaci, conflict care se extinde și în Herțegovina Occidentală. Orașul Mostar divizat de râul Neretva între o secțiune croată și una bosniacă este teatrul unor confruntări violente.

În acest conflict se înregistrează alianțe locale între sârbi și croați în luptele contra musulmanilor (la asediul orașului Sarajevo participă și forțele croate din localitatea Kiseliak, iar artileria sârbă bombardează partea bosniacă din Mostar).

În conflictul din Bosnia centrală își fac apariția unitățile de combatanți musulmani străini (mujahedinii) care acționează în unități independente și comit crime de război contra populației civile. Această atitudine influențează și unitățile armatei bosniace. Corpul armatei bosniace din Zenica (supranumit chiar de către musulmanii bosniaci corpul Allah Akbar) adoptă o atitudine agresiv islamică și încearcă să impună populației civile respectarea literală a preceptelor Islamului (inclusiv prin distrugerea magazinelor care vând alcool și carne de porc). Aceste unități reușesc să înfrângă forțele armate croate din centrul Bosniei și să creeze teritorii care leagă orașele aflate sub controlul guvernului de la Sarajevo dominat de musulmanii bosniaci.

Pe de altă parte, în alte zone (Tuzla sau Maglaj) croații continuă să lupte alături de armata guvernamentală bosniacă, dominată de musulmanii bosniaci împotriva forțelor Republicii Srpska.

În nord-vestul Bosniei, în regiunea Velika Kladuša, Fikret Abdici, ales în cadrul Președinției colective ca reprezentant al musulmanilor bosniaci, alături de Alija Izetbegovici proclamă regiunea autonomă a Bosniei de vest (ulterior Republica Bosniei de vest) și începe conflictul cu forțele guvernamentale grupate în jurul orașului Bihaci. Abdici are cel puțin o înțelegere tacită cu forțele sârbilor din Kraina, care înconjoară teritoriul ocupat de forțele sale și au evitat orice conflict cu el.

În 1993 sunt propuse planul de pace Vance-Owen și Stoltenberg-Owen, care prevedeau divizarea Bosniei-Herțegovina în unități teritoriale dominate de fiecare din cele trei grupuri etnice. Deși profund nemulțumiți, conducătorii guvernului de la Sarajevo acceptă planul, însă parlamentul Republicii Srpska refuză ratificarea acestuia.

În 1994 principalul eveniment este încheierea acordului de pace de la Washington dintre croați și musulmanii bosniaci care prevede crearea Federației Bosnia-Herțegovina, reunind teritoriile controlate de cele două comunități, încetarea ostilităților și crearea unei confederații cu Croația. În fapt între forțele de pe teren se instaurează un armistițiu și fiecare parte continuă să controleze teritoriile ocupate, fără a se înregistra un progres în constituirea vreunui din structurile statale prevăzute de către acordul de la Washington.

În anul 1995 armata Republicii Srpska a început ofensiva contra enclavelor musulmane din estul Bosniei (Srebrenica, Zepa și Gorajde), reușind să ocupe Srebrenica și Zepa. La ocuparea orașului Srebrenica forțele armate și paramilitare ale sârbilor au omorât 7000 de bărbați musulmani act recunoscut drept genocid de către Tribunalul Penal Internațional pentru fosta Iugoslavie.

În anul 1995, în cadrul operațiunii Furtuna, forțele armatei croate înving Armata Republicii Srpska Kraina, formațiunea statală secesionistă din Croația și ocupă teritoriul acesteia. Ca urmare a acestei ofensive teritoriul ocupat de Fikret Abdici este ocupat de armata guvernului central bosniac iar în luna august 1995, forțele armate bosniace, croate și ale croaților din Bosnia lansează o ofensivă concertată asupra teritoriilor ocupate de sârbi în Croația și Bosnia. NATO sprijină această ofensivă prin transmiterea de informații și prin lovituri aeriene. Sârbii încearcă să ia ostatici din rândul forțelor NATO și să-i folosească drept scuturi umane însă aceste acțiuni nu au efectul scontat. Ofensiva este întreruptă doar după ce Statele Unite adresează un ultimatum tuturor părților și să înceapă convorbirile de pace. Ostilitățile de pe teren încetază și la data de 1 noiembrie președinții Croației, Serbiei și Bosniei-Herțegovina încep convorbirile de pace la baza militară de la Dayton, Ohio, Statele Unite ale Americii. La data de 21 noiembrie este acceptat setul de documente cunoscut sub numele de acordul de la Dayton care este semnat de către cele trei părți la data de 14 decembrie la Paris de către cei trei președinți.

Acordul marchează încetarea războiului din Bosnia și începerea unei noi etape pentru în istoria Bosniei independente.

Bosnia-Herțegovina după Acordul de pace de la Dayton

Acordul de la Dayton a marcat încheierea operațiunilor militare însă reconstrucția postbelică a Bosniei este deosebit de dificilă. Acordul prevedea crearea unei structuri statale descentralizate formată din două entități:

1. *Federația Bosnia și Herțegovina* (formată din teritoriile controlate de bosniaci și croați) pe 51% din teritoriul întregii republici și
2. *Republica Srpska*, teritoriul controlat de sârbi, 49% din teritoriul Bosniei - Herțegovina.

Orașul Brcko, având o poziție strategică deosebit de importantă, deoarece una teritoriile controlate de sârbi a fost lăsat în administrarea Republicii Srpska însă statutul său a fost determinat ulterior. Pentru implementarea acordurilor a fost creată o forță internațională de menținere a păcii IFOR, înlocuită ulterior de o forță mai redusă SFOR (Stabilisation Force) care, la rândul său a fost înlocuită de o forță formată în principal din trupe europene, EUFOR.

Pentru supravegherea aplicării acordurilor a fost creată funcția de Înalt Reprezentant al Comunității Internaționale, având puteri extinse inclusiv dreptul de a revoca oficiali aleși din entități sau la nivel statal.

Primii ani postbelici au fost marcați de încercările de reconstrucție a țării. Deși comunitatea internațională a donat sume importante de bani pentru aceasta, distribuția s-a făcut în mod discriminatoriu (până în anul 2000 aproximativ 90% din asistență a fost dirijată spre teritoriul controlat de autoritățile centrale din Federația Bosnia - Herțegovina). Lipsa unor instituții locale solide a făcut ca mare parte din ajutoare să fie deturnate, iar Bosnia a devenit un teren propice pentru înflorirea criminalității organizate. Deși au existat temeri privind transformarea Bosniei într-o bază a fundamentalismului islamic, realitatea a demonstrat că, deși fundamentalismul este prezent în mod indiscutabil în societatea locală, marea majoritate a musulmanilor bosnieci a respins, cel puțin până în prezent această interpretare a religiei islamice.

O anumită posibilitate de evoluție a societății pare să fi venit odată cu includerea Bosniei-Herțegovina în procesul de asociere și stabilizare al Uniunii Europene și dobândirea statutului de potențial candidat la Uniunea Europeană. Bosnia-Herțegovina rămâne însă un stat fragil, cu instituții neconsolidate, dependent de asistența internațională și în care reconstrucția societății este abia la începuturile sale.

Capitolul IV. Istoria Ceceniei

Istoria timpurie

Cecenia este o regiune în nordul Caucazului în care populația locală a luptat neîntrerupt împotriva dominației străine, începând cu Imperiul Otoman în secolul al XV-lea. Până în cele din urmă, cecenii s-au convertit la islam și tensiunile lor cu turcii au început să scadă, dar s-au acutizat cele cu vecinii lor creștini: georgienii și cazacii, dar și cu calmîcii budiști. Armata cazacilor de pe râul Terek a fost așezată în ținuturile de câmpie ale Ceceniei în 1557. Rezistență activă împotriva dominației rusești a început în timpul secolului al XVIII-lea (1785 – 1791) ca rezultat al expansiunii Imperiului Țarist în teritoriile dominate până în acel moment de Persia, sub conducerea lui Mansur Ushurma, un șeic cecen naqshbandi (șeic sufi), care s-a bucurat de sprijinul schimbător ale diferitelor triburi nord-caucaziene. Nu era un lucru neobișnuit pentru hanii tribali să schimbe taberele în timpul unui conflict, chiar de mai multe ori într-un an. Mansur a sperat să pună bazele unui stat islamic transcaucazian, având ca lege de bază șaria. El a eșuat în încercarea sa, atât datorită rezistenței Rusiei, cât și datorită opoziției multor ceceni, (anume a acelor care nu se convertiseră până la acea dată la islam). Idealurile sale au fost reînviată de avarul Imam Shamil, care a luptat împotriva rușilor din 1834 până în 1859.

Dominația sovietică

Rebeliunile cecene au reizbucnit de fiecare dată când statul rus a trecut prin perioade de instabilitate internă. Răscoalele au apărut în timpul războiului ruso-turc din 1877-1878, a revoluției din 1917, a războiului civil și a colectivizării agriculturii. În timpul guvernării sovietice, la sfârșitul deceniului al patrulea, Cecenia a fost unită cu Ingușetia pentru a

forma republica autonomă Ceceno-Ingușetia. Cecenii s-au mai ridicat la luptă împotriva sovieticilor în perioada celui de-al doilea război mondial, ceea ce a dus la deportarea în masă a populației băștinașe în RSS Kazahă (actualul Kazahstan) și în Siberia. Stalin și colaboratorii lui au argumentat că era strict necesar să deporteze cecenii pentru a-i împiedica să acorde ajutor germanilor în timpul războiului. Deși frontul german nu a ajuns niciodată în preajma granițelor cecene, o mișcare locală de gherilă foarte activă amenința spatele frontului sovietic din Caucaz. Scriitorul sovietic Valentin Piku pretinde în povestirea istorică Barbarossa că, în timpul pregătirii pentru asediu al orașului Grozni din anul 1942, toate bombardierele staționate pe frontul caucazian au trebuit să fie folosite în lupta cu insurecția cecenă, în loc să sprijine apărarea Stalingradului. De asemenea, au existat parașutări ale germanilor în Cecenia ca și comunicări radio germano-cecene interceptate de sovietici. Cecenilor li s-a permis să se întoarcă pe pământurile strămoșești abia după 1956, în timpul destalinizării promovată de Nikita Hrușciiov.

Politica de rusificare a Ceceniei a continuat și după 1956, cunoașterea limbii ruse fiind obligatorie pentru a avansa profesional sau în sistemul politic sovietic. Mulți etnici ceceni au reușit să accedă la funcții guvernamentale și militare de frunte în URSS, (printre aceștia numărându-se Ruslan Hasbulatov președinte al Sovietului Suprem), generalul Djohar Dudaev, Doku Zavgaev (președinte al RSSA Ceceno-Ingușă) și Aslambek Aslahanov (legiuitor sovietic/rus). Cecenii au rămas pașnici și relativ loiali statului sovietic până la introducerea Glasnostului de către Mihail Gorbachev.

Odată cu iminenta dispariție a Uniunii Sovietice, a apărut o mișcare pentru independență, cunoscută la început cu numele de Congresul Național Cecen, formată în 1990. Federația Rusă, sub conducerea lui Boris Elțin, s-a opus independențistilor ceceni, având ca argumente următoarele fapte:

- (1) Cecenia nu a fost o entitate independentă în cadrul Uniunii Sovietice, așa cum au fost Statele Baltice, cele din Asia Centrală și alte state caucaziene, ci a fost parte a RSFS Rusă și de aceea nu avea dreptul, conform constituției sovietice, să aspire la secesiune.
- (2) Alte grupuri etnice din Rusia, precum tătarii, s-ar alătura cecenilor și și-ar proclama independența, dacă ar fi garantat dreptul la secesiune în cadrul Federației Ruse.
- (3) Cecenia era un punct de ramificație foarte important în infrastructura petrolieră a Federației Ruse, independența regiunii putând aduce daune uriașe economiei rusești și controlului resurselor de țitei din zonă.

Primul război cecen

Pe 6 septembrie 1991, demonstrații Congresului Național al Poporului Cecen, au luat cu asalt Parlamentul RASS Ceceno-Ingușe. Altercațiile violente între forțele de ordine loiale vechiului regim sovietic și demonstrații au dus la moartea câtorva persoane, inclusiv a secretarului Partidului Comunist al RASS Ceceno-Ingușe, Vitali Kuțenko, iar alte câteva, inclusive câțiva parlamentari, au fost rănite. Acest eveniment a dizolvat în mod practic guvernul RSSA Ceceno-Ingușă, deși parlamentul și-a continuat în zilele și lunile viitoare

lucrările, procedând la separarea Ceceniei și Ingușetiei, și la declararea independenței primeia.

Cabinetul lui Dudaev avea printre membrii săi pe mulți membri ai organizației sale tribale, mulți dintre ei fiind, conform afirmațiilor rusești, implicați în activități criminale, câțiva dintre ei având și condamnări pentru încălcări grave ale legii. Datorită incapacității menținerii controlului asupra țării, Cecenia s-a prăbușit în haos și corupție generalizată. Din 1991 până în 1994, 300.000 de persoane ne-cecene, în special ruși, au părăsit republica, iar un număr greu de precizat, (estimările rusești apreciază că ar fi vorba de 50.000 de persoane), au fost uciși sau au dispărut. În conformitate cu afirmațiile autorităților federale, în această perioadă a reapărut în zonă comerțul cu sclavi, (primul caz cunoscut ar fi fost cel al lui Vladimir Epișin, răpit în 1989 și eliberat în 2002, care a pretins că are cunoștință sau a cunoscut alți sclavi răpiți de ceceni la mijlocul deceniului al nouălea). Sursele cecene afirmă că ne-cecenii sunt victime ale infractorilor de drept comun și care au nimic în comun cu mișcarea de independență. Mărturiile refugiaților ceceni din această perioadă contrazic această concluzie. Lucru cert este că discursul xenofob al lui Dudaev și al colaboratorilor săi a jucat un anumit rol evenimentele acelor ani. În 1994, Președintele Rusiei Boris Elțin a ordonat armatei să-și mobilizeze forțele (40.000 de militari) și să recucerească Cecenia. Se pare că se dorea o victorie care să fie folosită în lupta electorală pentru cucerirea unui nou mandat de președinte, în condițiile în care contracandidații săi era din rândurile Partidului Comunist sau a naționaliștilor, candidați de care Elțin era despărțit de foarte puțin în sondajele de opinie.

Armata rusă a intrat în Cecenia pe 10 decembrie 1994, după numai câteva săptămâni de preparative și fără o planificare sau muncă informativă corespunzătoare, având misiunea oficială de a restaura ordinea constituțională. Nepregătiți și fără să se aștepte la o rezistență semnificativă, forțele rusești au suferit pierderi umiltoare după ce au intrat în Groznîi, unde armata cecenă și voluntarii fortificaseră orașul în așteptarea invaziei. Trupele rusești nu au reușit punerea sub control a orașului până la sfârșitul anului, reușind acest lucru doar în februarie 1995, după lupte grele și cu pierderi mari. După câteva luni, cei mai mulți luptători ceceni au fost respinși și alungați în munți. Ca răspuns, luptătorii ceceni au lansat o serie de atacuri teroriste pe pământ rusesc. Cel mai ucigător dintre aceste atacuri, condus de comandantul militar și mai apoi prim-ministru cecen Șamil Basaev, a fost Criza ostaticilor de la spitalul din Budionnovsk din iunie 1995. Unitatea militară condusă de Șamil Basaev a preluat controlul, pentru mai multe zile, asupra spitalului și a celor 1.600 de oameni aflați în el la acea oră. În timpul luptelor, 129 de oameni au fost uciși și 415 răniți. Deși nu a reușit să obțină ce a dorit, anume încetarea războiului din Cecenia, Basaev și oamenii lui au reușit să se retragă înapoi în bazele lor sub acoperirea ostaticilor. Basaev a fost propulsat peste noapte de media rusească în rolul celui mai faimos erou național cecen. Încercând să rivalizeze cu Basaev și cu "succesul" lui, ginerele lui Dudaev, Salman Raduev, a condus un raid similar împotriva spitalului din Kizlar în ianuarie 1996. 76 de ostatici și milițieni și cei mai mulți dintre cei 300 de luptători ai lui Raduev au murit în acea criză a ostaticilor.

Guvernul rus, temându-se de prezentările negative din presa rusă și dorind o încheiere rapidă a luptelor, a oprit înaintarea trupelor rusești și a început o lungă serie de tratative

sterile cu separatiștii. Cea mai mare parte a trupelor rusești a fost retrasă, un contingent de numai 3.000 de militari rămânând să țină sub control orașul Groznîi. Eroarea de apreciere a planificatorilor ruși a ieșit imediat la iveală, militarii rămași în capitală devenind ținte ale atacurilor mici dar neîncetate de gherilă, în ciuda numeroaselor acorduri de încetare a focului semnate în timpul negocierilor. În timpul unei întreruperi în procesul de negociere, Dudaev a fost ucis într-un atac aerian. Serviciile de contraspionaj rusești au fost prinse pe picior greșit în august 1996, când mii de rebeli ceceni conduși de Șamil Basaev, organizați în miliții populare, au atacat orașul Groznîi, găsindu-i total nepregățiți pe soldații guvernamentali. Având 3.000 de oameni asediați în Groznîi, fără să aibă timp la dispoziție pentru a-i salva, Elțin a fost forțat să negocieze în condițiile impuse de ceceni. În mod oficial, primul război cecen s-a încheiat prin semnarea acordurilor de la Hasaviurt din 31 august 1996. Acordurile stabileau că statutul național al Ceceniei urma să fie decis până la sfârșitul anului 2001, dar acordau Republicii Icikeria independența de-facto până în acel moment. Totuși, ostilitățile nu au încetat odată cu aceste acorduri. Un comandant cecen și-a asumat responsabilitatea pentru explozia unui autobuz în Moscova, la câteva luni după semnarea tratatelor, iar la frontiera dintre Cecenia și Stavropol Krai s-au semnalat lupte neîntrerupte între milițieni și grăniceri pe de-o parte și gherilele cecene. Se apreciază că între 80.000 și 100.000 de ruși și ceceni au murit în urma acestui război. Conform statisticilor oficiale, majoritatea victimelor au fost civil etnici ruși.

Al doilea război cecen

În ciuda acordurilor de pace, activitățile militare au continuat.

Incursiunea forțelor cecene în Daghestan a dus la plasarea trupelor rusești de-a lungul frontierei republicii. În septembrie 1999, aruncarea în aer a unor locuințe rusești a determinat în final armata rusescă să reentre în Cecenia. Bombe pe bază de hexogen au fost plasate în blocuri din Buinaksk în Daghestan, Moscova și Volgodonsk în Rusia de sud. Guvernul rus a dat vina imediat pe teroriștii ceceni, dar nu a reușit să aducă nici o dovadă serioasă care să probeze afirmațiile făcute. S-a pretins în anumite medii că mai degrabă agenți ai FSB-ului, nu teroriștii ceceni, ar fi în spatele acestor atacuri. Până la urmă, invazia din Daghestan, combinate cu șocul provocat de aceste acte teroriste, au fost justificări suficiente în ochii opiniei publice pentru o acțiune rusească.

În prezent, separatiștii luptă în continuare pentru independența Ceceniei și au pus la cale mai multe atacuri teroriste chiar în Rusia, făcându-l pe Vladimir Putin să asocieze, după atacurile de la 11 septembrie 2001, conflictul cecen cu războiul împotriva terorismului. Aceste atacuri au luat forma unor atacuri sinucigașe, atacuri asupra stațiilor de metrou sau luarea de ostatici. Cele mai cunoscute au fost luarea de ostatici de la teatru din 23 octombrie 2003 și luarea de ostatici de la școala din Beslan. După un deceniu de război, Cecenia este în cea mai mare parte sub controlul guvernului central din Moscova și a forțelor sale militare. Pe 13 octombrie 2005, clădiri din orașul Nalcik, considerate ca aparținând forțelor de securitate rusești, au fost atacate de un grup mare de bărbați înarmați. Atacatorii au fost bănușiți ca fiind separatiști din Cecenia învecinată.

Luptele dintre ruși și ceceni au continuat, deși mai mult sub forma atacurilor teroriste, rezistența separatiștilor în Republica Cecenia fiind aproape desființată. Aproximativ 100.000 de ceceni și ruși au fost uciși în Cecenia ca urmare a celui de-al doilea război cecen. Rușii și trupele cecene pro-ruse au fost acuzate de încălcarea drepturilor omului de către organizația americană Human Rights Watch dar și de grupul rusesc Memorial. Încercările de a forma un guvern pro-rus nu au fost un succes, așa cum demonstrează asasinarea lui Ahmad Kadîrov din mai 2004.

Grupurile separatiste cecene au devenit din ce în ce mai radicalizate și fragmentate, Samil Basaev și sprijinitorii lui adoptând o poziție islamist-fundamentalistă cerând ajutorul organizațiilor arabe islamiste precum Al-Qaeda. O poziție diferită a avut Aslan Mashadov, lider cecen ucis de ruși în martie 2005, care a căutat o soluție negociată a conflictului..

Capitolul V. Conflictul din Kosovo

Scurta introducere

În istoria acestui conflict au fost implicați numeroși actori, atât la nivel de sistem internațional cât și la nivel subsistemic - statal.

La nivel de sistem este de notat interacțiunea ce a existat între organizațiile internaționale atât europene cât și mondiale. În conflict s-a implicat Organizația Națiunilor Unite cu trei rezoluții ale Consiliului de Securitate criticate de Guvernul de la Belgrad ca fiind amestec în afacerile interne. NATO și-a pus la dispoziție tehnica militară în scopul impunerii rezoluțiilor Consiliului de Securitate, caz care aduce foarte bine aminte de intervenția americano-britanică din Irak (Vulpea Desertului), sau de operațiunea "Furtuna în Desert". Uniunea Europeană s-a manifestat prin impunerea de sancțiuni Iugoslaviei, politica care însă s-a oprit la un anumit punct. Importantă este, de asemenea intervenția Organizației pentru Securitate și Cooperare în Europa, care a participat cu un număr mare de observatori aparținând țărilor membre. Chiar și Consiliul Europei și-a declarat de curând interesul de a se implica în rezolvarea problemei, mai ales având în vedere problematica gravă a încălcărilor drepturilor omului.

La nivel de actori internaționali statali, demne de amintit sunt acțiunile Statelor Unite și ale Rusiei. De asemenea o importantă implicare în conflict o are Albania, al cărei legislativ a recunoscut Kosovo drept stat independent.

Scurta cronologie

În 1989, Slobodan Milošević anulează autonomia provinciei Kosovo, act care, odată aprobat de adunarea legislativă a Kosovo, da naștere la violențe în rândul populației majoritare. În iulie 1990, albanezii din Kosovo declară independența provinciei, independența care este recunoscută anul următor de Albania. 1991 este anul când începe

razboiul in Iugoslavia, iar in 1992 Republica auto-proclamata Kosovo alege presedinte pe Ibrahim Rugova.

In Februarie 1998 conflictul devine evident. Dupa numeroase ciocniri intre politie si separatisti, soldate cu morti si raniti in ambele tabere, unitati ale armatei sarbei ataca satul Prekaz, considerat ca fiind un adapost al Armatei de Eliberare a Kosovo. In martie 1998 apare prima rezolutie a Consiliului de Securitate care impune Iugoslaviei un embargo asupra armelor ca o consecinta directa fata de evenimentele din Kosovo. Tot in 98 se hotaraste si implicarea fortelor NATO in restabilirea pacii iar in urma unui acord de incetare a focului partile admit ca 2000 de observatori OSCE sa fie trimisi in zona pentru a supraveghea aplicarea acestuia.

Implicarea NATO in conflictul din Kosovo

Planul de a folosi fortele NATO drept instrument de pacificare a beligerantilor a aparut drept viabil la jumatatea anului 1998. In iunie 1998 presedintele Statelor Unite s-a angajat sa apere Kosovo si sa implice chiar fortele armate americane daca ar fi cazul. La scurt timp, Marea Britanie s-a realiat cu SUA in a condamna guvernul de la Belgrad, ambele initiind o propunere de rezolutie a Consiliului de Securitate. Uniunea Europeana s-a declarat nemultumita de evolutia conflictului, Robin Cook (Ministru de Externe al Marii Britanii care detinea la acea data conducerea Comunitatii) afirmand ca nu va permite nasterea unei Africi de Sud la portile Uniunii Europene. In scurt timp, statele membre ale NATO au adoptat pozitii similare.

In plus fata de aceste coordonate, mai exista si una psihologica: conflictul din Kosovo a explodat foarte curand dupa relativa calmare a razboiului din Bosnia, unde NATO a fost deseori acuzata de implicare insuficienta. Relevanta este chiar afirmatia lui Holbrooke – "Kosovo nu este inca o a doua Bosnie".

Problema in fata careia se afla NATO in aceasta situatie este aceea ca pentru a interveni armat in Kosovo va fi nevoita sa eludeze cadrul legislativ. Tratatul de la Washington prevede actiunea armata doar in limitele Cartei Natiunilor Unite si doar in scopuri defensive. Articolul 5 al Tratatului prevede actiunea in cazul in care teritoriul uneia dintre tarile membre este amenintat / atacat, in limitele articolului 51 al Cartei, iar Articolul 6 (TW) descrie exact tipurile de amenintare / atac la care Alianta poate raspunde in virtutea articolului 5 (TW).

Nici una dintre conditiile prevazute in Tratat nu au fost indeplinite. In plus nu exista nici o rezolutie a Consiliului de Securitate care sa mentioneze in mod implicit sau explicit posibilitatea utilizarii fortei pentru a rezolva acest conflict. Dealtfel ar fi aproape imposibil sa se obtina o rezolutie in care NATO sa fie mandatata sa intervina armat in Iugoslavia avand in vedere conditiile politice. In acest sens este usor de amintit faptul ca China s-a abtinut in momentul adoptarii Rezolutiei 1160 a Consiliului de Securitate, rezolutie in care era mentionata doar impunerea unui embargo asupra armamentului Belgradului. La fel, avand in vedere pozitia Rusiei fata de conflict este imposibil de crezut ca Rusia n-ar bloca o astfel de initiativa in Consiliul de Securitate.

La toate acestea se mai adauga si recentul "Concept Strategic" al Aliantei adoptat la Roma in 1991, fondat pe o idee pacifista, oglindind relaxarea data de sfarsitului razboiului rece. Conceptul prevede un rol crescut pentru cooperare si dialog, si prevede ca sarcini primordiale ale Aliantei "asigurarea [...] bazelor indispensabile unui climat stabil de securitate in Europa [...] in care nici o tara nu ar fi in masura sa recurga la intimidare sau coercitie impotriva unui stat european, oricare ar fi el".

Scenarii pentru interventia NATO

Avand in vedere limitarile legislative sau morale pe care le-am enumerat mai sus, consider ca pentru interventia NATO in Iugoslavia sunt posibile mai multe scenarii.

Unul dintre ele ar fi interventia directa a NATO, fara a astepta "binecuvantarea" Natiunilor Unite. In acest caz, cea mai simpla cale pentru NATO de a-si depasi limitarile legislative ar fi aceea de a re-defini "amenintarea" fata de modul cum a fost definita in Tratatul de la Washington. Acest lucru ar putea fi posibil odata cu re-definirea Conceptului Strategic al Aliantei, re-definire programata sa aiba loc in cadrul Summitului de la Washington.

In acest sens este interesant de amintit declaratia facuta de D-na Allbright la Bruxelles ca "... instabilitatea care este periculoasa si contagioasa este mai bine sa fie oprita inainte de a atinge granitele NATO". In pofida faptului ca acest punct de vedere in sprijinul extinderii zonei si categoriilor de situatii in care NATO poate interveni la un nivel larg – global – punct de vedere care este puternic sustinut de Statele Unite este puternic respins de restul aliatilor si prin urmare vor exista dificultati mari in adoptarea sa.

NATO are la dispozitie, in cazul acestui scenariu, argumentul ca alta cale de a interveni armat nu exista, Consiliul de Securitate fiind Blocat de Rusia – argument des folosit in timpul Razboiului Rece.

Acest scenariu are doua lipsuri: este necesara o perioada mare de timp pentru a-l pune in aplicare si interventia NATO fara acceptul Rusiei este destul de periculoasa in cadrul relatiilor intre Rusia si America. Dupa ce a renuntat la rolul sau global in criza din Irak, este destul de greu de crezut ca Rusia va renunta si la rolul de putere regionala, foarte la indemana intr-un conflict care se petrece la cativa Kilometri de granitele sale.

Adoptarea unei Rezolutii a Consiliului de Securitate care sa mandateze NATO sa intervina armat. Cazul ar fi similar cu cel petrecut in Irak in operatiunea "Furtuna in Desert" – coordonatele sunt insa altele.

	Argumente contra	Argumente pro
Rusia	Stranse legaturi cu Belgradul Ar insemna sa renunte si mai mult la rolul sau global – aproape inacceptabil	Conditii economice proaste
China	Nerespectarea drepturilor omului -> Kosovo este considerata afacere interna, China prefera neamestecul in afacerile interne.	Nu isi doreste un rol in zona

Un asemenea scenariu, desi ar fi cel mai moral si mai legal posibil este greu de imaginat. Chiar in acest caz, legalitatea sa ar fi inca un subiect de discutie – in acest caz fiind vorba de un mandat ONU, lucru neprevazut in Carta, dar folosit deja in practica impotriva Irakului.

Ultimul scenariu, care pare sa aiba cele mai multe atuuri este cel de utilizare a amenintarii credibile cu forta, deci o pastrare a tacticii existente la acest moment. Succesul planului Hoolbrooke – Hill care implica aceasta strategie a fost dovedit de retragerea fortelor sarbesti in octombrie 1998. Planul este unul idealist avand in vedere conditiile impuse: Armata de Eliberare trebuie sa renunte la ambitiile de independenta, iar sarbii trebuie sa acorde Autonomie Largita provinciei – lucruri la care nici una dintre parti nu doreste sa adere.

Trebuie recunoscut ca la momentul actual argumentul folosirii fortei este unul puternic, fortele NATO primind Ordinul de Activare – al patrulea pas dintr-o procedura in care pasul opt este Ordinul de Aplicare a Planului [de lupta] Stabilit.

Cooperarea OSCE-NATO

Lucrul nou pe care il aduce aceasta criza in "istoria" organizatiilor este rolul deosebit pe care OSCE-ul il are in rezolvarea sa. OSCE-ul, o organizatie pan-europeana, care in afara de toate statele europene include Statele Unite si Canada in randul membrilor sai nu a avut niciodata o pondere atat de mare in aplanarea vreunui conflict international. OSCE-ul trebui sa participe la punerea in aplicare a acordului de sistare a focului intre cele doua parti beligerante cu 2000 de oameni, din care la ora actuala se afla in teren 800 de observatori. Prezenta observatorilor OSCE in Kosovo este datorata acordului intre Holbrooke si Milosevici, iar ca fundal politic explicatia cea mai evidenta este faptul ca Rusia fiind membra isi trimite proprii observatori in zona. Cu toate acestea, este de notat ca in numarul total de observatori cea mai mare pondere o au cei americani.

Desi s-ar putea crede ca implicarea masiva a OSCE-ului ar putea scadea rolul NATO, aceasta presupunere este falsa: prin implicarea OSCE, NATO dovedeste ca respecta o coordonata a Conceptului sau Strategic – aceea de cooperare cu institutiile europene in

asigurarea pacy in Europa; in acelasi timp exista argumentul ca OSCE n-ar avea capacitatea de a face fata singura situatiei, intrucat majoritatea acordurilor intre cele doua parti au fost provocate de amenintarea cu utilizarea fortei de catre NATO.

Posibile scenarii

Escaladarea crizei cu ajutorul OSCE-ului este cea mai la indemana solutie (exceptand cea diplomatica) de impunere a pacy in Kosovo, admitand ca Rusia ar putea sa abandoneze Belgradul in schimbul mentinerii rolului regional. Renuntarea n-ar fi una grava in cazul in care Kosovo ar fi oprita sa isi declare independenta si i s-ar conferi o autonomie largita. Exista putine date inasa care sa confere credibilitate unui astfel de scenariu – simpla existenta a unei forte OSCE in Muntenegru este un argument insuficient.

Implicarea ONU, CSCE – patternuri

Pana in momentul de fata ONU s-a implicat cu doar trei rezolutii 1160, 1199, 1203 in conflictul din Kosovo. Toate cele trei rezolutii emise in martie, septembrie si respectiv octombrie 1998 condamna actiunile din Iugoslavia si cer Armatei din Kosovo sa se abtina de la acte de terorism. Ca si in cazul Irak-ului, Consiliului de Securitate cere Iugoslaviei sa admita si sa nu impiedice activitatea observatorilor internationali. O alta problematica omniprezenta in aceste rezolutii este cea a respectarii drepturilor omului, grava in conditiile in care masacre ale populatiei civile din zona continua sa apara luni de-a randul dupa emiterea rezolutiilor.

Concluzie

Conflictul din Kosovo a implicat, asa cum am aratat, mai multe organizatii internationale. In pofida faptului ca Belgradul sustine in continuare ca aceasta este o afacere interna, nu poate fi ignorat potentialul de extindere a crizei in zona, mai ales avand in vedere pozitia celorlalte provincii iugoslave care ar putea dori secesiunea – de exemplu Muntenegru. Trebuie de asemenea amintit faptul ca Kosovo este regiunea cu concentrarea cea mai mare de locuitori minoritari din Europa – nu mai exista nici o regiune atat de intinsa care sa aiba o pondere de 90% din populatie apartinand unei minoritati. De asemenea, in abordarea crizei trebuie observata care ar putea fi intentia pe termen lung a albanezilor din Kosovo. Cu toate ca foarte usor cineva s-ar putea gandi la alipirea Kosovo la Albania dupa secesiunea de Iugoslavia, aceasta posibilitate este destul de greu de prevazut pe termen scurt – Albania avand o conditie economica paupera, mai proasta chiar decat cea a Kosovo – este greu de crezut ca ar putea constitui o atractie pentru populatia din Kosovo – in plus, tendinta in randul refugiatilor albanezi din Kosovo nu este cea de a fugi in Albania, ci de a se raspandi in alte parti ale Europei.

Avand in vedere aceste argumente, consider ca cea mai buna alternativa pentru restabilirea pacy in zona ar fi aceea a reintoarcerii la conditia de autonomie prezenta in 1989.

Capitolul VI. Invazia Irakului din 2003

Invazia Irakului din 2003 (denumită și *Războiul din Irak, Al Doilea Război din Golf și Al Treilea Război din Golf*) a fost un război între Irak și o coaliție de țări condusă de Statele Unite, care a rezultat în detronarea lui Sadam Husein.

Antecedente

În 1993, prin *războiul din Golf*, Irakului i s-au impus o serie de sancțiuni din partea Națiunilor Unite care stabileau, printre altele, un embargou și obligația ca toate armele de distrugere în masă să fie distruse. Regimul președintelui irakian de la acea vreme, Sadam Husein, s-a opus colaborării cu inspectorii ONU, în ciuda consecințelor embargoului asupra populației, și a tuturor atacurilor la care era supusă țara de către forțele britanice și americane.

Prin *invazia Afganistanului din 2003*, președintele american George W. Bush a situat Irakul pe o așa-numită axă a răului, acuzând regimul lui Sadam Husein de a deține cantități mari de arme de distrugere în masă, de a avea legături cu Al-Qaida, și de a fi un pericol iminent pentru Umanitate, bazându-se pe presupuse informații secrete.

În întreg procesul de inspecție al ONU, un grup de inspectori condus de Hans Blix, nu s-au găsit arme de distrugere în masă. Inspectorii au acuzat cu diverse ocazii Irakul, pentru că nu colaborau cu aceștia, deși nu considerau că există motive să se gândească la existența unor arme interzise. Acest argument a fost folosit de Bush, care a afirmat că irakienii îi mințeau pe inspectori. Surse din Consiliul de Securitate al ONU au afirmat mai târziu că dacă Statele Unite nu ar fi atacat, în scurt de timp s-ar fi demonstrat că Irakul nu avea nici o armă de distrugere în masă.

După ce timp de luni întregi a presat Consiliul de Securitate al Națiunilor Unite ca să aprobe o rezoluție care să sprijine invazia, lucru care nu a reușit să îl facă datorită lipsei de sprijin, Bush a făcut o reuniune cu așa-numitul Trio al Azorelor (cu toate că se referea la patru personalități), format de el însuși, de Tony Blair, prim-ministrul Regatului Unit, José María Aznar, președintele spaniol și prim-ministrul portughez Durão Barroso, pentru a anunța crearea unei alianțe care avea scopul de a invada Irakul și de a-l detrona pe Hussein. Reacția opiniei publice mondiale a fost în general ostilă, în special prin realizarea unor manifestații mondiale contra războiului din Irak, dar acestea nu au fost băgate în seamă de alianță.

"Irak", spunea liderul irakian, "nu are interes în război. Nici un funcționar irakian, nici un cetățean irakian nu și-a exprimat cea mai mică dorință de a intra în război. Întrebarea se adresează celeilalte părți: Oare nu încercați să găsiți un pretext pentru a justifica un război în Irak?"

Invazia

La 20 martie 2003 a început invazia coaliției în Irak, care viola flagrant Dreptul Internațional și care nu dispunea de aprobare din partea Consiliului de Securitate al Națiunilor Unite.

Conflictul a fost de scurtă durată, și cu daune minime pentru armatele invadatoare, datorită inegalității între forțele implicate: consecința a unui deceniu de embargo, Irakul a dus lipsă de apărare antiaeriană, iar armata și economia sa se aflau în condiții proaste. În timpul războiului, armata irakiană nu a folosit nimic ce ar fi semănat cu o armă de distrugere în masă.

Crime contra umanității

În procesul de invadare s-au produs multe pierderi civile. Printre imaginile cele mai difuzate s-a aflat fetița purtată în brațe de bunicul său cu picioarele distruse, însă au existat multe cazuri similare, care nu au fost atât de popularizate. Bombardamentele au fost indiscriminatorii și așa-numitele "bombe inteligente" au demonstrat că presupusa capacitate de a lovi doar obiectivele militare lipsea.

Multe gospodării civile și câteva spitale au fost afectate de incendii. Câteva ambulanțe cu răniți civili au fost lovite de proiectile ale forțelor americane. În plus, muzee și edificii considerate a aparține Patrimoniului Istoric al Umanității au fost afectate de explozii și prădate de trupele nord-americane în mijlocul haosului și în timpul asediului și mai târziu cucerirea Bagdadului. În timpul preluării controlului intrărilor în orașe, trupele americane au ucis zeci de cetățeni irakieni neînarmați în închisorile special create pentru irakieni.

Invadatorii au intrat în orașe fără cea mai mică grijă asupra populației civile, trăgând în tot ceea ce mișcă. Cameramanul de televiziune José Couso, de la televiziune spaniolă TeleCinco a fost ucis de către un tanc american, când acesta filma terasa Hotelului Palestina. Guvernul spaniol format de Partidul Popular a refuzat să ceară explicații Statelor Unite sau să înceapă o investigația a celor întâmplate.

Trupele britanice, însărcinate cu controlul sudului țării, nu au avut remușcări când au intrat în gospodăriile civile irakiene cu câini antrenați, violând tradițiile țării și umilind locuitorii acelei regiuni, în special locuitorii Basorei.

Perioada postbelică

După distrugerea statului irakian, SUA și-a proclamat victoria. Prima cerință a forțelor ocupante a fost dizolvarea armatei și poliției irakiene, lucru care a provocat grave probleme de insecuritate.

Așa a început ocuparea Irakului de către coaliția internațională.

Capitolul VII. Ocuparea Irakului din 2003-2004

Ocuparea Irakului, condusă de armata americană cu sprijinul Regatului Unit, Poloniei și într-o proporție mai mică de alte țări aliate, încearcă oficial să înlocuiască sistemul impus de Saddam Hussein, după prăbușirea acestuia, cu un sistem democratic (încă supervizat de Statele Unite) și să reconstruiască infrastructura civilă devastată de forțele de ocupare în timpul invaziei Irakului din 2003.

Pentru a organiza reconstrucția, s-a creat un Birou de Reconstrucție și Asistență Umanitară. Din aprilie până în mai 2003, ORHA a fost condus de generalul Jay Garner, înlocuit mai târziu de administratorul civil american Paul Bremer.

S-a început împărțirea anumitor puteri cu un consiliu de guvernare irakian provizoriu.

O problemă gravă de rezolvat de către forțele de ocupație este instabilitatea și câteva cazuri de inexistență, ale serviciilor de furnizare a apei potabile, gazului și a electricității, distruse de americani în timpul invaziei.

Bremer a anunțat că suveranitatea și controlul total vor fi conferite guvernului irakian la 30 iunie 2004. La 28 iunie Bremer, reprezentând guvernul Statelor Unite, a oferit formal suveranitatea guvernului irakian. În practică, acest guvern este limitat puternic, datorită absenței unor importanți lideri sciiti, lipsa de control asupra activității trupelor străine și atacurile teroriste ale rezistenței irakiene.

Țări participante

Dintre cele 45 de țări considerate de Statele Unite a fi membre ale Coaliției Statelor Unite contra Irakului, următoarele au trupe active în Irak:

- Albania
- Australia
- Azerbaidjan
- Bulgaria
- Coreea de Sud
- Danemarca
- El Salvador
- Estonia
- Georgia
- Ungaria
- Italia
- Japonia
- Kazahstan
- Letonia
- Lituania
- Macedonia
- Mongolia
- Moldova
- Norvegia
- Olanda
- Polonia
- Portugalia
- Regatul Unit
- Republica Cehă
- România
- Slovacia
- Slovenia
- Tonga
- Ucraina

Retrageri de trupe

Retragerea Spaniei din Irak (martie 2004), urmată de Honduras, Nicaragua și Republica Dominicană, a redus din sprijinul internațional acordat ocupației conduse de Statele Unite.

Probleme de "lege și ordine"

În timpul invaziei, Statele Unite au declarat dizolvarea armatei și forțelor de securitate irakiene, acuzându-le de corupție și de a se afla sub controlul persoanelor fidele lui Sadam Husein. Puțin timp mai târziu, înainte de incapacitatea de a controla situația, în special în orașele sunite, s-au văzut nevoite să recruteze un număr mare de efective, dintre cei care erau considerați cei mai corupți.

Acest lucru, împreună cu situația dezastroasă cauzată de anii de blocadă și invazie, care au distrus mare parte din infrastructura țării, au motivat anumite dificultăți ale americanilor în păstrarea controlului în orașe, pe drumuri și în infrastructura petroliferă.

Pentru a încerca să reprime rezistența organizaată și mulțumirea populară în creștere, Statele Unite au început antrenarea forțelor polițenești, au împrăștiat în toată țara forțe paramilitare americane și au început crearea unui nucleu pentru o nouă armată în jurul forțelor kurde și vechi membri ai armatei lui Sadam Husein.

Ocupația coaliției

Înainte de invazie, George W. Bush, președintele Statelor Unite, a promis o tranziție rapidă a puterii către un guvern democratic, începând printr-o constituție irakiană. De asemenea a subliniat că invazia Irakului nu a constat în o ocupare a acestuia, ci într-o "eliberare". În mai 2003, a spus că guvernul democratic irakian va fi stabilit "cât mai rapid posibil".

În noiembrie 2003, funcționarii americani au anunțat planul de colocare a unei autorități politice în Irak. Statele Unite a prezentat planuri pentru menținerea autorității militare, se creează chiar și o nouă armată irakiană.

Autoritatea Provizorie a Coaliției a împărțit Irakul după anumite chestiuni administrative, în trei zone de securitate: o zonă de nord formată din regiunile Mosul-Kirkuk, o zonă centrală formată din regiunile Bagdad-Tikrit și o zonă de sud formată din regiunile Basora-Nasiriya. Zonele nordică și centrală sunt administrate de trupele americane, în timp ce zona sudică este guvernată de trupe poloneze (în special în Nasiriya) și britanice (în special Basora).

Căutarea de arme de distrugere în masă nu a avut succes

Coaliția comandată de Bush nu a găsit nici o presupusă armă de distrugere în masă, arme care au fost pretext pentru invadarea Irakului.

Acest lucru a provocat o luptă de credibilitate între Tony Blair și întreprinderea de comunicații BBC, în urma căreia credibilitatea sa a scăzut notabil în favoarea BBC. Anumite grupuri de interese australiene au cerut demisia sa

În ceea ce-l privește pe George W. Bush, acesta a prezintat că a acționat după informațiile CIA. Directorul Agenției a negat faptul că s-ar fi afirmat existența unor arme de distrugere în Irak. Președintele american a creat, în consecință, o comisie destinată să investigheze dacă informațiile CIA justificau intervenția în Irak.

Capturarea și judecarea lui Saddam Husein

Pe 13 decembrie 2003, Sadam Husein a fost capturat de forțele americane și kurdo-irakiene și executat la Bagdad, sambata, pe data de 30 decembrie 2006, ora 5 și 5 minute a României.

Argumente pro și contra condamnării lui Saddam Hussein

Argumente pro condamnării:

-Sunt numeroasele capete de acuzare, ajungându-se inițial la aproximativ 500 de capete de acuzare împotriva fostului dictator irakian Saddam Hussein, însă procurorii se vor concentra asupra a 12 capete de acuzare privind comiterea unor crime împotriva umanității, care sunt susținute pe deplin de probe și care îi vor aduce mai mult decât sigur fostului dictator pedepse maxime, astfel încât nu are sens "să se piardă timp" cu instrumentarea tuturor celor 500 de acuzații.

-Însă americanii au insistat ca împotriva lui Saddam Hussein să se retina un număr cât mai limitat de capete de acuzare. *In final*, au fost anunțate șapte. Acestea se referă la:

1. campania de epurare etnică, din 1988, împotriva kurzilor din Anfal, care a făcut între 100.000 și 180.000 de morți
2. gazarea kurzilor din localitatea Halabja, în 1988; soldată cu 5.000 de morți.
3. invadarea Kuweitului;
4. inabusirea revoltelor kurde și siite, după războiul din Golf;
5. uciderea, vreme de 30 de ani, a activiștilor politici;
6. masacrarea, în 1983, a membrilor clanului Barzani din provincia Arbil, dispariția a 8000 de membri;
7. uciderea, în 1974, a 5 clerici siiti.

În mod "ciudat", la 19 octombrie 2005, Saddam Hussein și alți șapte inculpați au fost puși în fața unei acuzații care nu face parte din lista de mai sus*.

- *Este vorba*

despre:

- implicare în masacrul de la Dujail, din 8 iulie 1982 când mai mulți siiti înarmați au deschis focul asupra unui convoi de automobile în care se afla Saddam, încercând să-l asasineze pe președinte. În câteva ore, elicopterele lui Saddam au deschis focul asupra micii așezări rurale, iar sute de locuitori (barbați, femei și copii) au fost înconjurați de trupe și deportați. Casele satului au fost făcute una cu pământul.

- In jur de 1500 de persoane au fost deportate la inchisoarea Nugra as-Selman,. Dintre acestia, 143 de barbati si adolescenti - unii avand 13 ani - au fost judecati in regim de urgenta pentru tentativa de asasinare a lui Saddam si condamnati la moarte pentru "crime anti-guvernamentale" si executati.

- In completul de judecata care a pronuntat executia s-au aflat fratele vitreg al lui Saddam si totodata seful serviciilor secrete - Barzan Tikriti -, fostul vicepresedinte Taha Yassin Ramadan, fostul judecator sef, Awad Bander Sultan, care a prezidat completul de la Dujail.

*Procurorul Jaafar al-Mausawi, cel care conduce echipa acuzarii, a declarat ca a ales, in deschidere, acest dosar pentru ca este cel mai usor de probat. Si, apoi, el mai are un avantaj: nu ii implica pe americani, totodata sperandu-se sa fie condamnat la moarte doar datorita acestui proces fara a mai fii nevoie sa se dez bata si celelalte capete de acuzare ,de unde americani puteau sa iasa cu "fata sifonata", acestia si-au luat si unele masuri de precautie facand in asa fel incat procesul sa nu fie difuzat live ci cu aproximativ 20 minute intarziere astfel incat sa poata musamaliza unele informatii "daunatoare".

Saddam a subliniat ca nu se teme de o posibila condamnare la moarte, spunand: "Intotdeauna va exista un alt Saddam".

Argumente contra condamnarii:

- Existenta relatiilor cordiale dintre Saddam Hussein si Washington au debutat, in vara lui 1980, Irakul fiind sters de Washington de pe lista tarilor care sustineau terorismul., iar pe 5 august 1980, Arabia Saudita il primea cu tot fastul pe Saddam Hussein. Liderii sauditi l-au indemnat pe Saddam sa inceapa cat mai repede razboiul cu Iranul fundamentalist, razboi pentru care Washingtonul daduse "unda verde". Astfel Saddam este doar un pion in razboiul dintre Iran si Irak pus in functiune de -Washington si Riad iar la 22 septembrie 1980 - Saddam Hussein isi trimite trupele sa invadeze Iranul. Asa a inceput unul din cele mai lungi si sangeroase conflicte moderne, care a facut, dupa calcule estimative, circa un milion de victime.

- Finantarea masiva a lui Saddam, de catre Washington si inarmarea cu arme clasice si de distrugere in masa in decursul razboiului cu Iranul. Bush l-a inarmat pe Saddam, apoi l-a prezentat ca pe Hitler si la chemat la razboi.

- In anii '80 -epoca in care au avut loc cele mai sangeroase fapte imputate astazi lui Saddam-, liderul irakian era intens sprijinit de Statele Unite, atunci Washingtonul nu-l denunta ca pe un dictator odios, ci elogia hotararea si curajul "Leului din Bagdad". Ulierior, cand interesele SUA s-au schimbat, acelasi presedinte Bush l-a decretat pe Saddam drept "Macelarul din Bagdad", care trebuia inlaturat.

- Instanta de judecata a procesului lui Saddam Hussein, reprezentata de "Supreme Iraqi Criminal Tribunal (SICT), beneficiaza de o sponsorizare din SUA in valoare de 138 de milioane de dolari, dincolo de finantarea primita din partea noului guvern irakian, fapt care permite o oarecare manipulare din partea SUA a procesului. Se inclina in sa se creada ca "procesul lui Saddam" urmareste sa-l condamne si sa-l execute cat mai repede pe fostul presedinte irakian, astfel ca acesta sa nu poata vorbi despre complicitatea binecunoscuta a SUA si a altor puteri occidentale din perioada razboiului Irak - Iran (1980-1988). Cand Saddam, adus la putere de CIA in 1979 a fost sustinut financiar si cu arme de distrugere in masa de trei administratii americane: Carter, Reagan si G.H.W. Bush.

- Ceea ce se bazează pe o ilegalitate este ilegal.
Legea în virtutea căreia a fost creat Tribunalul Special Irakian a fost promulgată chiar de forțele Coalitiei din Irak. Ceea ce pune serioase probleme juridice. Cu atât mai mult cu cât invazia americană nu a avut girul Consiliului de Securitate al ONU. Astfel Saddam este perfect îndreptățit să pună la îndoială legitimitatea unui tribunal creat pe baza unei invazii ilegale. Spre deosebire de războaiele din Coreea și Vietnam, invazia anglo-americană din Irak (2003) nu a beneficiat de un mandat ONU. Acest fapt, creează și ilegitimitatea unui tribunal - format special pentru judecarea lui Saddam.
- Organizația "Human Rights Watch" (HRW), printr-un document din decembrie 2003, remarcă faptul că mai multe aspecte din activitatea Tribunalului Special Irakian (TSI) - creat de americani la Bagdad - vin în contradicție flagrantă cu standardele legislației internaționale. Astfel, statutul TSI nu garantează imparțialitatea și independența judecătorilor, care nu au experiența pentru cazuri de o asemenea complexitate. De asemenea, nu se garantează în nici un fel că mărturiile nu au fost cumva rezultatul torturilor.
- Președintele tribunalului care îl judecă pe Saddam Hussein, magistratul kurd Rizkar Amin, și-a prezentat demisia în semn de protest față de presiunile la care este supus de către noul guvern irakian susținut de americani.

Scandaluri

Recent, descoperirea torturilor aplicate prizonierilor independenți irakieni din închisoarea Abu Ghraib, și probabil și din alte penitenciare, a stricat imaginea forțelor ocupante, fiind puse la îndoială todeauna mai mult scopurile cât și mijloacele acestora.

Indignarea crește și respingerea de către locuitori a invadatorilor este tot mai evidentă, alimentată de publicarea, în mediile de comunicare internaționale, a unor imagini care evidențiază torturi fizice și psihologice teribile, tratamente inumane și umilitoare aplicate de militari americani și britanici prizonierilor închiși în penitenciare ca Abu Ghraib (faimoasă pentru campania de propagandă făcută de guvernul SUA în sprijinul invaziei).

Guvernul civil

Crearea unui nou guvern civil în Irak este complicată din cauza diferențelor religioase între majoritatea șiiită și clasa sunnită care se află la guvernare. În plus, în nordul Irakului, kurzii au avut o autonomie de facto timp de 12 ani, aflându-se sub protecția zonei de excludere aeriană și cer o autonomie juridică a teritoriului pe care sunt răspândiți.

La 16 mai 2003 autoritățile americane au abandonat planul de acordare a autorității guvernului civil irakian ales (la fel cum s-a întâmplat în Afganistan) și au prezentat Națiunilor Unite o rezoluție, care oferea Statelor Unite și Marii Britanii puterea de a aplica sancțiuni economice în Irak, permițând țărilor aliate să exploateze resursele de petrol în schimbul reconstrucției Irakului (distrus în timpul războiului, în principal de trupele coaliției). Rezoluția permitea și numirea de către aceste ei înșiși un guvern provizoriu.

Rezoluția ONU

Pe 22 mai 2003 Consiliul de Securitate al Națiunilor Unite a votat cu 14 la 0 în favoarea rezoluției prezentate pentru acordarea puterii de guvernare a Irakului și utilizarea resurselor de petrol coaliției care participă la reconstrucția țării, în special SUA și Marea Britanie. Rezoluția 1483 a terminat aproape 13 ani de sancțiuni economice, impuse inițial după invazia irakiană a Kuweitului în 1990. Rezoluția aprobă trimiterea de către secretarul general al ONU, Kofi Annan, a unui reprezentant special care să lucreze cu administratorii americani și britanică în reconstrucție, ajutor umanitar și crearea noului guvern. Rezoluția a creat un nou program de fonduri pentru dezvoltarea Irakului prin care se administrează resursele obținute prin exploatarea petrolului. Fondurile vor fi folosite de SUA și Marea Britanie pentru a reconstrui țara, activitate care va fi supravegheată de un nou consiliu consultativ compus de reprezentanți ai SUA și instituții financiare internaționale. Acest consiliu își va începe activitatea cu un depozit de un miliard de dolari, fonduri transferate din contul "petrol pentru hrană" al SUA. Programul "petrol pentru hrană" va fi eliminat succesiv pe durata a șase luni. Rezoluția prevede o revizie anuală, lucru cerut de Germania și Franța. Siria, singura țară arabă reprezentată în consiliu, a lipsit de la reuniune.

Alegeri

Pe durata a mai multor luni, Statele Unite au susținut că au intenția de a convoca ansamblul consituent, compus din irakinei influenți. Data de desfășurare a acestei convenții a fost schimbată de mai multe ori, până ce convenția a fost suspendată definitiv.

Deși Guvernul Statelor Unite susține că intenția sa este cea de a convoca ulterior alegeri în Irak, în prezent desemnarea ocupanților funcțiilor locale și regionale (primari, guvernatori) se face de către un grup select, intenționându-se evitarea alegerii unor persoane care se opun prezenței americane și britanice, cum ar fi persoane din cler sau alți funcționari radicali și periculoși.

La 15 noiembrie 2003, Consiliul de Guvernare a Irakului a anunțat că guvernul de tranziție va prelua puterile coaliției în iunie 2004, și că acesta va fi la rândul său urmat de un guvern ales la sfârșitul anului 2005, odată ce va fi redactată și aprobată o constituție. Guvernul de tranziție va fi ales în iunie 2004 printr-o selecție a unor membri ai consiliului de tranziție, realizată de Statele Unite.

Consiliul interimar a prezentat publicului cronograma, după ce guvernul american și-a abandonat planul anterior care prevedea că un guvern suveran va lua comanda doar după aprobarea unei constituții și convocarea unor alegeri. Yalal Talabani, șeful actual al consiliului, a declarat că tranziția va implica "crearea unei constituții permanent de către un consiliu ales direct de către popor, și de asemenea alegerea unui nou guvern, conform articolelor acestei noi constituții, până la sfârșitul lui 2005".

Forțele de rezistență contra ocupației

Acestei ocupații i s-au opus forțe din interiorul Irakului. În primele luni de ocupație, duzine de irakieni s-au implicat în manifestații antiamericane, în părțile šiite ale țării. Aiatolahul Sayed Mohammed Baqir al-Hakim, care s-a întors în Irak după decenii de exil la scurt timp după ocupație a declarat: "Pe noi nu ne sperie trupele britanice și americane. Țara vrea să-și păstreze suveranitatea, iar forțele coalitiei vor trebui să plece." O parte din lupte sunt duse de teroriști străini, adepți ai mișcării Al-Qaida, conduși până în momentul uciderii sale în 2006 de Al-Zarqawi

În lunile care au urmat ocupației, au început să se înregistreze o medie de o moarte zilnică din forțele americane și britanice, în atacuri armate, sinucugașe și în ambuscade. Câteva atacuri contra forțelor de ocupație au rezultat ca represalii la abuzurile forțelor ocupante, cum s-a întâmplat când șase soldați britanici au murit după ce au deschis focul asupra a patru manifestații la un protest de stradă.

Astfel de atacuri sunt sărbătorie cu furie de locuitorii țării, dând cep impotenței în care se găsesc față de ocupație. Un impact special l-a avut cazul Faluya, unde câțiva agenți CIA americani au fost incinerati iar resturile lor au fost legate de un pod din oraș, lucru care a dus la o puternică contraofensivă militară americană asupra acestui oraș sunnit. Diverse grupuri cu tendințe politice și religioase diferite continuă să mențină o rezistență dură contra ocupației. Această rezistență este puternică în centrul sunnit al Irakului, care a fost baza puterii lui Sadam Husein, dar și grupurile šiite adepți ale clericului Muqtada al-Sadr au creat o apărare de fier a locurilor sfinte ale acestei secte musulmane.

Atacurile rezistenței se repetă zilnic, fiind depășită cifra de 1000 de militari americani căzuți pe câmpul de luptă de la începerea invaziei în luna aprilie 2004. În această lună invadatorii au înregistrat cel mai prost bilanț, remarcându-se o tendință clară a incriminării activitățile rezistenței atât în Bagdad precum și restul orașelor importante ale țării. Ofensiva rebelilor irakieni a lovit în trupele americane și aliate, atât în centrele urbane cât și pe drumuri. De asemenea, au fost obstrucționate lucrările la construcția infrastructurii pentru furnizarea apei și curentului electric, întreprinse de contractanți străini, terminale petroliere din Golful Persic și încărcături cu provizii pentru trupele invadatoare transportate pe căile ferate.

Dacă pentru o anumită perioadă războiul putea apare ca o acțiune anti-americană, începând din 2005 luptele au luat din ce în ce mai mult un caracter sectar, în care diferite grupuri, unele de musulmani šiiti, altele de sunniți se luptă între ele. Ca atare, cele mai multe atacuri nici nu sunt îndreptate contra trupelor americane, ci împotriva civililor irakieni. Lupta devine din ce în ce o luptă pentru puterea internă. Armata americană, care avea la început un rol de armată de ocupație, are din ce în ce mai mult un rol de forță de menținere a păcii și ordinii, împotriva unor bande înarmate sectare.

Războaie de gherilă

În iunie 2003, s-a dezbătut public în SUA dacă forma de luptă a rezistenței se poate chema război de gherilă.

La 17 iunie, generalul John P. Abizaid a spus că forțele din Irak "realizau ceea ce eu aș descrie ca o campanie de gherilă clasică contra noastră. Este un conflict de intensitate joasă în termenii noștri doctrinari, dar oricum am descri-o este un război." Într-o declarație adresată congresului pe 18 iunie, delegatul secretarului pentru Apărare Paul Wolfowitz spunea: "Acolo se desfășoară un război de gherilă, însă noi îl putem câștiga."

Totuși la 31 iunie, secretarul pentru apărare al Statelor Unite, Donald Rumsfeld, a refuzat acceotarea caracterizării situației din Irak ca un război de gherilă și a împărțit rezistența în cinci grupuri:

- Teroriști străini
- Criminali
- Bandiți
- Radicali șiiți sprijiniți de iranieni.
- Partizani ai regimului lui Sadam Husein.

"Acest lucru nu îl seamănă cu un război de gherilă sau cu o rezistență organizată", zicea Rumsfeld. "Acest lucru face situația să semene mai mult cu cinci grupuri diferite care acționează mai mult ca organizații teroriste, decât ca niște gherile."

Sabotaje

O parte din strategia de rezistență consistă în sabotarea echipamentelor trupelor ocupante. Statele Unite au avut intenția de a reconstrui repede infrastructura petrolieră irakiană pentru ca producția, acum în mâinile contractanților americani, să revină la nivelele dinaintea războiului (obiectiv ascuns evident al invaziei), dar distrugerea sondelor a dat o lovitură mare acestei inițiative.

Conducta petroliferă din nord, care se continuă până în Turcia, a fost obiect al sabotajului, fiind distrusă imediat după ce SUA și-au anunțat intenția de a transporta petrolul în afara țării pe această rută, iar de asemenea pe 23 iunie a fost distrusă o conductă importantă care aproviziona Siria și Libanul. Prin aceste atacuri s-a micșorat capacitatea de transport de petrol a Statelor Unite, în nordul irakian. În sâmbătă, un atac din 22 iunie a distrus cea mai importantă conductă de petrol pentru transportul petrolului la rafinăriile din Bagdad. În plus, jaful generalizat a suspendat reactivarea producției în gigantul depozit de petrol de la Rumaila.

Între grupurile care au revendicat atacurile contra ocupației de către coaliție și sabotajele se află Frontul Național Irakian al fidelilor lui Sadam, Partidul Șerpilor și Regresul.

Campanie de sechestrări

Ca mijloc de presiune pentru ca SUA și aliații lor să abandoneze teritoriul irakian, la 8 aprilie 2004 a început o campanie spontană de sechestrări a cetățenilor națiunilor invadatoare, soldată cu reținerea a trei japonezi, opt sud-coreeni și doi israelieni arabi. La sfârșitul acelei luni, cifra prizonierilor a crescut la 40, lucru care a determinat țările coaliției să ceară cetățenilor civili să abandoneze Irakul. Trupele filipineze chiar, s-au retras cu totul de pe teritoriul irakian după ce au negociat cu un grupare din rezistența eliberarea cetățenilor săi.

Orașe rebele

De atunci, securitatea țării este din ce în ce mai precară. Sectoarele șiite, de la care invadatorii se așteptau la sprijin, s-au ridicat împotriva coaliției conduși fiind de clericul Muqtada al-Sadr și s-au opus forțelor străine în orașul Nayaf, oraș de mare importanță religioasă. Al Sadr, văzând că ziarul său a fost interzis de trupele invadatoare și chiar el însuși era obiect de persecuție, a chemat șunniții și șiiti la unitate, pentru a apăra suveranitatea țării.

În paralel, cetățenii orașului Faluya s-au opus ocupanților și au organizat o apărare puternică în fața acestuia, obligând armata americană să ceară o mediere din partea autorităților religioase pentru a obține retragere acestora, precum și desemnarea vechilor militari din regimul lui Sadam Husein pentru asigurarea securității orașului, schimbându-și politica inițială față de membrii vechii armate irakiene și a militanților din Partidul Baath.

S-a încheiat războiul din Irak?

Da, dacă e să ne luăm după declarațiile politicianilor de la Washington și Londra, conducătorii agresiunii împotriva Irakului.

Pe teren însă lucrurile stau diferit. Desi armata irakiană a fost oficial desființată iar ocupanții lucrează acum la formarea uneia noi, conduse de oameni loiali forțelor de ocupație, ocazional mai aflăm din ziare de câte o demonstrație aici, un atac acolo, în urma cărora mai sunt ucisi doi-trei soldați americani sau britanici. După ce timp de luni de zile politicienii și militarii de la Washington și Londra ne-au mintit prin intermediul mijloacelor media privind arsenalul de distrugere în masă al lui Saddam Hussein sau ne-au descris cât de tare geme poporul irakian sub odiosul dictator Hussein, iată că adevărul iese la lumină iar mincinosii din cele două mari capitale occidentale nu știu pe unde să scoată cămasa.

Luni de zile mass media aservită structurilor politice ne-a mintit prin intermediul televizorului, al radioului și al ziarelor. Comentatorii tv se întreceau în a găsi fraze și expresii cât mai sforăitoare pentru a descrie dictatura lui Hussein și a încerca astfel să justifice agresiunea anglo-americanilor asupra Irakului. Pe de altă parte, cei din tabăra Franței și a Germaniei și de fapt a restului lumii înghiteau cu greu închipuitele dovezi pe

care un penibil Collin Powell încerca să le prezinte publicului.

Toate dovezile lui Powell s-au rezumat la fraza "Avem dovezi sigure". Posturile de radio si tv din tabăra anti-război au prezentat în numeroase rânduri adevăratele motivatii ale agresiunii împotriva Irakului. Nu drepturile omului, nu închipuita lipsă de libertate a irakienilor îi mâna pe anglo-americani în lupta, ci uriasele rezerve de petrol ale lui Saddam Hussein, care de câțiva ani nu mai accepta să le vândă petrol pe dolari SUA, ci pe Euro, o monedă pentru care americanii, neputând-o tipări ei însisi, trebuiau să muncească.

Acum, când ocupantii au declarat oficial încheierea războiului, lumea poate vedea cât de mult se bucură poporul irakian de drepturile si libertățile aduse de tancurile anglo-americanilor. Zilnic au loc demonstratii împotriva ocupantilor, care nu pot să facă altceva decât să le răspundă cu gloante si implicit cu victime. Că doar n-or să-si ia ei bagajul să plece acasă si să lase de izbeliste atâta petrol irakian!

Intre timp ocupantii se dau de ceasul mortii să fabrice dovezile pe care le asteaptă lumea. Unde sunt acele înfioratoare arme chimice ale lui Saddam? Răspuns: Nu sunt nicăieri, pentru că nu au existat niciodată. Însă cei de la Washinton si Londra au nevoie de dovezi pentru a justifica si agresiunea, si ocuparea Irakului.

Aflăm din ziare că 32 din cei 50 "cei mai căutați irakieni" au fost arestati, dar refuză să coopereze. Trebuie să înțelegem că acest refuz de a coopera nu este altceva decât răspunsul "Nu există" dat de ei la întrebarea americanilor "Unde sunt armele chimice?"

Atât timp cât cei arestati vor spune că armele nu există, americanii ne vor spune că arestati refuză să coopereze. Simplu si vechi de când lumea. Marile companii americane si britanice sunt deja în Irak si fac planuri pentru împărtirea "castigului". Contractele de lucrări si exploatare a resurselor naturale sunt împărtite discretionar între englezi si americani, care nu se dezic de principiile lor "de piata": investitia în desfășurarea războiului trebuie recuperată.

Războiul nu s-a terminat. Mai avem de văzut si de auzit despre cum si dacă va accepta poporul irakian să fie administrat si jefuit de fortele de ocupatie. Ura irakienilor față de americani trece acum din faza de ideologie, formată pe timpul lui Saddam, la faza practică, hrănită de realitățile cotidiene.

Capitolul VIII. Războiul din Afganistan

Al doilea război din Afganistan opune, în octombrie și în noiembrie 2001, Statele Unite ale Americii cu o contribuție militară a Alianței Nordului și a altor națiuni occidentale (Marea Britanie, Franța), regimului Taliban din Afganistan. Acest război se înscrie în amplul război contra terorismului declarat de SUA în urma atentatelor de la 11 septembrie 2001 asupra New York-ului și Washington DC.

Ce a precedat războiul?

În timpul primului război din Afganistan, mujahedinii non Talibani și alte grupări rezistente creaseră o coaliție cunoscută sub numele de Alianța Nordului care nu controla decât partea de nord a țării. La 9 septembrie 2001, cu două zile înainte atentatelor de la 11 septembrie, șeful Alianței, Ahmad Shah Massoud, este asasinat de oameni din Al-Qaida. La două zile după atentate, la 13 septembrie 2001, președintele SUA, George W. Bush, cere regimului taliban extrădarea din Afganistan a șefului Al-Qaida, Osama Ben Laden, principalul responsabil de atacurile de la New York și Washington DC. Evident, talibanii refuză.

Președintele american și premierul britanic țin discursuri televizate pentru a-și informa țările despre desfășurarea operațiunilor. Primul ministru britanic, Tony Blair, pornește în octombrie și în noiembrie o ofensivă diplomatică în timpul căreia el vorbește cu peste 60 de șefi de stat din lumea întreagă. În discursurile sale, George Bush îi mulțumește lui Tony Blair pentru participarea britanică la atacuri. Pe lângă Marea Britanie, Canada, Franța și Germania își declară susținerea. Șeful statului pakistanez, Pervez Musharraf, își dă de asemenea acordul în ciuda lipsei de entuziasm a statelor arabe. Pakistanul deschide totuși frontierele refugiaților confuzi venind din Afganistan.

Desfășurarea evenimentelor de război

După infiltrarea mai multor membri din forțele speciale ale țărilor Coaliției, forțele armate ale SUA și Marii Britanii deschid ostilitățile duminică 7 octombrie 2001 bombardând anumite obiective afgane, dar și baze ale forțelor talibane și ale Al-Qaida. Câmpurile teroriste de antrenament ale lui Osama Ben Laden, centralele electrice din capitala afgană Kabul, aeroportul și centrul militar din Kandahar sunt la rândul lor ținte ale atacurilor. Orașul Jalalabad este de asemenea atacat.

La începutul lui noiembrie 2001, diferite țări, printre care Țările Baltice, Germania și Japonia, anunță, la cererea SUA și Marii Britanii, că vor contribui cu ajutor militar. Din noiembrie, situația evoluează rapid: au loc bombardamente ale aviației americane asupra primelor linii ale Talibanilor, ceea ce le slăbește rezervele, Alianța Nordului avansează rapid și preia controlul asupra unei mari părți din țară. La 12 noiembrie, Kabul cade în mâinile trupelor Alianței de Nord. Trupele talibane sunt respinse până la Kandahar și o regiune din nord-estul Afganistanului.

Crime de război?

Alianța Nordului, aliată a Statelor Unite ale Americii, a fost acuzată de crime de război, comise în noiembrie 2001, împotriva prizonierilor talibani și membrilor Al-Qaida. Guvernul SUA a fost acuzat că a închis ochii pentru a nu deranja aliații afgani.

Această afacere a fost descoperită de ziarul Newsweek, după publicarea unui memorandum confidențial al ONU, unde se punea întrebarea existenței unor gropi comune unde s-ar găsi peste 3 000 de cadavre. Potrivit memorandumului, elementele găsite ajung pentru a justifica o anchetă criminală oficială. Prizonierii erau ținuți fără apă și mâncare în soare, apoi erau transportați în semiremorci la închisoarea din Sheberghan.

După război...pacea?

Astăzi talibanii nu mai controlează decât câteva teritorii modeste din sud-estul și nord-estul țării. Numeroase tratative au început pentru formarea unui guvern sub conducerea lui Hamid Karzai. În martie 2004, aceste guvern primește un control limitat asupra majorității teritoriului afgan. Dar situația este întotdeauna delicată. Trupele de ocupație și echipele de ajutor sunt adesea atacate de combatanții talibani.

Trebuie menționat faptul că în 2005, dar chiar și acum, Afganistanul a fost și este mereu în situația unui război civil. Gherilele talibane organizează atacuri frecvente asupra trupelor militare străine de menținerea a ordinii, iar operațiunile de capturarea a lui Ben Laden eșuează mereu, în timp ce numeroase țări sunt ținte ale atacurilor teroriste. Și în Afganistan apele rămân tulburi.

Putem lesne include în aria conflictelor acestui început de mileniu și atacurile teroriste care se succed înspăimântător de mult în ultima vreme, atacuri a căror debut impresionant a fost dat de exploziile din Statele Unite ale Americii de pe 11 septembrie 2001. Am expus în continuare cele mai recente și mai cutremurătoare astfel de atacuri: atacurile de la Madrid, cele de la Londra și cele din stațiunea egipteană Dahab.

Atentatele teroriste de pe 7 iulie 2005 de la Londra

Tragedia s-a declanșat la 8.50, ora Londrei, ora 11.00 a României când poliția transportului londonez a fost alertată cu privire la un incident pe una din liniile de metrou. Poliția a afirmat că e posibil ca incidentul să fi fost cauzat fie de ciocnirea a două trenuri, fie de o pană de curent sau de explozia unui cablu de tensiune.

Au avut loc patru explozii. Trei au avut loc în metrouri, una între Aldgate East și Strada Liverpool; una între Piața Russell și Kings Cross; una într-un tren la stația Edgware Road. 45 de minute mai târziu oficialii metroului londonez anunță că a avut loc o altă explozie, la o altă stație de metrou. De la ora 10.20, ora Londrei apar relatări privind explozia unui autobuz în centrul Londrei, iar Scotland Yard confirmă acest lucru.

La miezul zilei, premierul britanic, Tony Blair, a declarat că a fost clar vorba de atacuri teroriste. În urma acestor explozii au murit peste 55 de persoane, alte câteva zeci fiind rănite. Trebuie spus că atacurile de joi, 7 iulie 2005, au avut loc la o oră de vârf, înaintea orei 9.00 ora Londrei, când foarte multe persoane erau în drum spre serviciu. Ulterior, gruparea extremistă Al-Qaida a recunoscut că a organizat aceste atacuri teroriste.

Atentatele de la Madrid de pe 11 martie 2004

Cum și când au avut loc atentatele?

În dimineața zilei de joi, 11 martie 2004, zece rucsacuri încărcate cu TNT au explodat în patru trenuri în Madrid (Spania) în timp ce intrau și ieșeau pasageri din patru stații diferite. Exploziile au avut loc simultan, între 7:39 și 7:42 dimineața în patru stații madrilene. Forțele de securitate au găsit și alte trenuri încărcate cu explozibil care urmau să fie detonate la sosirea ambulanțelor.

Bilanțul atentatului

Atacul a produs cel puțin 199 de morți și 1467 răniți, număr cu care devine al doilea cel mai puternic atac suferit de Europa în timpuri de pace, după atacul aerian (asupra unui avion Pan Am) din Lockerbie pe 21 decembrie 1988. Un total de 13 bombe au fost pregătite pentru atacul ce a avut loc cu trei zile înainte de alegerile generale. Patruzeci și unu de morți erau cetățeni străini, printre care cincisprezece proveneau din România, câte cinci din Ecuador și Peru, patru din Polonia, trei din Columbia, doi din Honduras, și câte unul din Bulgaria, Chile, Cuba, Republica Dominicană, Guineea-Bissau, Franța și Maroc.

ETA sau Al-Qaida?

O ipoteză importantă privind autorii atentatelor este cea lansată de guvernul spaniol care incriminează Organizația Separatistă Bască (ETA). Altă ipoteză, cea lansată de un ziar arab apărut la Londra, citează o declarație posibil aparținând Al-Qaidei în care organizația revendică atentatul motivată fiind de sprijinul acordat de José María Aznar guvernului american, după Atentatele din 11 septembrie 2001 de la New York.

Inițial, atentatul a fost atribuit, de către guvern și majoritatea mass-media, organizației ETA. Garda Civilă a dejucat deja numeroase planuri atribuite organizației separatiste și pe 29 februarie a capturat peste 500 kg de explozivi și a arestat presupuși membrii ai ETA. Explozivii erau de același tip ca cel folosit la atentatele de la Madrid. Totuși, ETA obișnuia să anunțe înainte de atacurile sale indiscriminate, iar înainte de acest atac nu a existat nici un anunț. Directorul Europol, Jürgen Storbeck, a precizat că exploziile *nu corespund cu modus operandi pe care ETA l-a adoptat până acum*. În plus, ținând cont că atacurile se produc la 2 ani și jumătate după atentatele din 11 septembrie 2001 de la New York (911 zile, iar în engleză atentatul este de obicei referit ca și 9/11), s-ar putea zice că atentatorii urmează tipul celor care atacă în zile cu semnificație importantă pentru ei.

S-a sugerat ca ipoteză că vinovați ar fi teroriști islamici ca Al-Qaida, probabil ca răspuns la sprijinul spaniol dat invaziei Irakului. Prima reacție a guvernului a fost să respingă această interpretare, considerând că este vorba de inducerea în eroare a investigației. În seara/noaptea de 11 martie, conform Ministrului de Interne al Spaniei, se deschide o nouă linie de investigație, care are să găsească o casetă audio în arabă cu versete din Coran într-o furgonetă, la Alcalá de Henares, de unde veneau trei din cele patru trenuri.

În aceeași linie, ziarul Al Quds Al Arabi a primit la sediul său din Londra o scrisoare care afirma că Brigăzile lui Abu Hafs Al Masri, în numele Al-Qaidei, rețeaua teroristă a lui

Osama bin Laden, se află în spatele atentatelor de la Madrid. Scrisoarea mai zice că atacurile au fost *o reglare de conturi* cu Spania, pe care o acuză de complicitate cu Statele Unite și Regatul Unit, de o *cruciadă contra Islamului*. Mai târziu, au apărut îndoieli în privința autenticității acestui comunicat, deoarece grupul a mai reclamat responsabilitate în numele Al-Qaidei în atentatul contra sinagogilor din Turcia pe 15 noiembrie 2003 și delegației Națiunilor Unite în Bagdad pe 19 august același an.

Trebuie menționat și faptul că Osama Bin Laden a amenințat public în 2003 cu acțiuni de pedepsire contra țărilor care vor sprijini Statele Unite în invazia Irakului, indicând foarte clar numele Spaniei, care are 1300 soldați pe pământul irakian la începutul lui 2004.

Atentatele de pe 24 aprilie 2006 din stațiunea egipteană Dahab

Recent, pe 24 aprilie a.c., teroriștii au lovit din nou. De aceasta dată au ales stațiunea egipteană Dahab. Trei atacuri cu bombă au ucis cel puțin 23 de oameni și au făcut peste 60 de răniți, mulți dintre ei fiind străini, printre care danezi, britanici, italieni, germani, francezi sud-coreeni, libanezi, americani, israelieni, australieni și palestinieni. Cele trei explozii au avut loc în două restaurante și un magazin de pe malul mării. Surse din cadrul serviciilor de securitate au apreciat că exploziile au fost provocate cel mai probabil de bombe cu ceas, montate pe sol. Atentatele nu au fost revendicate încă, dar poartă amprenta unei grupări misterioase care în ultimii doi ani a detonat mai multe bombe pe coasta egipteană a Mării Roșii.

Desigur, lista atacurilor de acest gen nu se încheie aici. Nu putem uita nici: atentatele de la Bali (Indonezia) din 12 octombrie 2002 care s-au soldat cu aproape 200 de morți, atentatele din 1 octombrie 2005 tot de la Bali care au provocat 26 de morți, atentatele de pe 16 mai 2003 de la Casablanca (Maroc) care au ucis 45 de oameni, ținta principală fiind străinii, atentatele de la 15 noiembrie 2004 asupra a două sinagogi din Istanbul care au făcut 32 de morți, atentatele din Sharm el-Sheikh (Egipt), atentatele de la 11 septembrie 2001 din New York și Washington DC. În acest caz, peste 3.000 de oameni și-au pierdut viața. Atentatele teroriste au fost de o amploare fără precedent: au fost distruse turnurile gemene din complexul comercial World Trade Center din New York și o parte din clădirea Pentagonului din Washington D.C. (care adăpostește Departamentul Apărării și Statul Major General al Forțelor Armate ale SUA). Ziua de 11 septembrie a fost declarată, printr-un decret prezidențial, Ziua patrioților.

Așadar, conflictele acestui început de mileniu stau sub semnul terorii, al terorismului național (ETA sau cecenii) sau internațional (Al-Qaida). Teoretic, războiul din Irak, cel din Afganistan sau cel din Iugoslavia s-au încheiat. Practic, zonele fierb în violențe și neliniști. Civilizații prospere și încântătoare ale lumii, Statele Unite ale Americii, Anglia, Spania, Egipt sau Rusia rămân scene de reprezentare pentru puterea teroristă. Aceste țări au trăit fiecare câte un 11 septembrie 2001 cu victime nevinovate, durere, groază.

Cuprins

	Pagină
Capitolul I.	
Conflict.....	2
Capitolul II. Orientul Mijlociu după cele două războaie din Golful Persic.....	3
Capitolul III. Războiul din Bosnia.....	9
Capitolul IV. Istoria Ceceniei.....	13
Capitolul V. Conflictul din Kosovo.....	17
Capitolul VI. Invazia Irakului din 2003.....	22
Capitolul VII. Ocuparea Irakului din 2003-2004.....	24
Capitolul VIII. Războiul din Afganistan.....	34
Cuprins	38